

Trăiască cea de-a 39-a aniversare
a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie!

1917 1956

Pentru fericirea oamenilor

De trezeci și nouă de ori au păt. l frunzele pe ramuri și de tot atâtea ori s-a aruncat pe brazde sămânța viitoarelor recolte, ca un simbol al prefacerii neîntrerupte a vieții.

Căi de mare este puterea vieții! Nici bruma recă, nici gerul uscat dinăntea primelor zăpezi nu biruie frunzele străvezi. Cînd pămîntul își îmbracă mantia albă, sub pulpanele ei viața pulsează înainte, biruind împotriva ei iernii. Căci viața este cea mai mare putere din univers.

Acum trezeci și nouă de ani au încolțit semne tari în ogorul străvechii al vieții omenești. La început păreau destul de lirice. Dar ce forță poate împiedica prinderea vîii, neîntreruptă și prefacere și reîntruparea nouă, în drum către perfecțiune? Nu există asemenea forțe... Viața cea nouă a biruit deplin, iar lumea și-a aflat vadaul cel mai potrivit cu timpurile moderne. Odată cu victoria Marii Revoluții s-a înscris în istorie victoria omului asupra întregului univers. Anii n-au vestit splendorile acestei strălucite izbînzii, ci i-au adăugat și-a dauga neînțat podobea noul. Ridicarea uriașului popor sovietic de la izbele mucedale ale tarismului, de la întuneric și analfabetism, la gigantia industriei ultra-moderne și la înțitate în știință, zdrobirea celui mai sălbatic dușman al oamenilor — fascismul — eliberarea și apariția țării de democrație populară, ridicarea popoarelor coloniale și dependente printre care se numără, în primul rînd victoria istorică a poporului chinez, iată numai cîteva manifestări ale prefacerii vieții odată cu apariția epocii socialiste. Azi, socialismul este un puternic sistem mondial, mădeje a tuturor celor care, cu minile și mintea lor, făuresc minunile lumii moderne.

Anul care s-a scurs de la cea de-a 38-a pînă la a 39-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie este bogat în evenimente deosebite. Fără îndoială că cel mai important dintre ele este Congresul al XX-lea al P.C.U.S., care generalizînd experiența uriașă a constructorilor comunismului și a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tratat un mare program de dezvoltare a forțelor păcii și socialismului.

În acest an, popoarele sovietice, strînse amite sub steagul lui Lenin, au pornit să înlăptuie sarcinile celui de-al șaselea plan cincinal — cel mai grandios din întreaga istorie a Uniunii Sovietice. Pe o întindere uriașă, de la țărmul Oceanului Pacific și pînă la Marea Neagră, de la coastele reci ale Oceanului Înghețat și pînă la culmile munților Saian — două sute de milioane de oameni, plini de cea energie nesecată pe care li-o dă conștiința unui fel înalt — luptă să înlăptuie în viața cifrele planului.

Și nu încape nici o îndoială că sarcina fundamentală formulată în direcțiile Congresului al XX-lea — arune ca Uniunea Sovietică să ajungă și să întrecă în cel mai scurt timp cele mai dezvoltate state capitaliste nu numai sub raportul volumului producției globale, ci și sub cel al producției pe cap de locuitor — va fi îndeplinită cu succes.

Pe cît succesele socialismului sînt mai mari, cu atît virurile imperialismului se ostensează să le întunece și să le pună piedici. În acest scop zornăie milioane de dolari pentru sprijinirea diversunilor în țările socialiste. Aceste milioane au izbutit să creeze situații destul de grave, cum au fost recentele evenimente din Ungaria. Dar aventuri de acest fel sînt dinaintea sortite eșecului. Libertatea socialistă a fost cucerită cu jertfe grele și popoarele nu renunță la ea, de dragul amăgitoarelor promisiuni capitaliste.

Pe drumul deschis de Marele Octombrie pășește ferm, alături de Uniunea Sovietică și de celelalte țări din lagărul socialist, poporul român, care și-a cucerit prin jertfe grele pînă de-a trăi liber, într-un stat al celor ce muncesc. Oamenii muncii din patria noastră sînt hotărîți ca, învingînd greutățile și piedicile inerente drumului nou pe care au pornit, să pășească mereu înainte, spre o viață tot mai luminoasă.

Ei știu că muncind cu însuflețire, sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, își făuresc propria lor fericire. Această idee a fost exprimată cit se poate de limpede în aceste zile de muncitorești și funcționarii din toate țările, care în cadrul mitingurilor, adunărilor, precum și în telegrame adresate conducerii partidului și guvernului au salutată recenta Hotărîre ce aduce o nouă îmbunătățire a traiului oamenilor muncii.

Asigurăm partidul și guvernul de întregul nostru devotament — scriu oamenii muncii de la întreprinderile miniere Orșova, regiunea Timișoara. În Hotărîrea partidului și guvernului se oglindesc preocuparea de a asigura clasei muncitoare o viață tot mai bună. Această unitate de monolit dintre partid, guvern și popor, această dorință de a munci din toate puterile pentru înflorirea patriei, constituie chezașia sigură a înaintării noastre pe drumul larg al dezvoltării socialiste.

Au trecut numai 39 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Chiar și pentru viața unui om acest termen nu este prea lung. Dar pentru viața omenirii? Dar, mai ales, pentru asemenea excepționale victorii ca ale socialismului? Viața a dovedit cu prisosință vitalitatea ideilor socialismului, ideile ale păcii, bunăstării și fericirii oamenilor.

Pe cît succesele socialismului sînt mai mari, cu atît virurile imperialismului se ostensează să le întunece și să le pună piedici. În acest scop zornăie milioane de dolari pentru sprijinirea diversunilor în țările socialiste. Aceste milioane au izbutit să creeze situații destul de grave, cum au fost recentele evenimente din Ungaria. Dar aventuri de acest fel sînt dinaintea sortite eșecului. Libertatea socialistă a fost cucerită cu jertfe grele și popoarele nu renunță la ea, de dragul amăgitoarelor promisiuni capitaliste.

Pe drumul deschis de Marele Octombrie pășește ferm, alături de Uniunea Sovietică și de celelalte țări din lagărul socialist, poporul român, care și-a cucerit prin jertfe grele pînă de-a trăi liber, într-un stat al celor ce muncesc. Oamenii muncii din patria noastră sînt hotărîți ca, învingînd greutățile și piedicile inerente drumului nou pe care au pornit, să pășească mereu înainte, spre o viață tot mai luminoasă.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General ARLUS

ANUL XII NR. 44

Vineri 2 noiembrie 1956

4 PAGINI, 25 BANI

VALERI BRIUSOV

Octombrie 1917

Sînt luni pe care Soarta le-a-nsemnat

În calendar prin veacuri. Cine-ar șterge

De pe răboaje, ideile lui Marte,

Cînd un roman cu dor de libertate,

A-năpt în piept tiranului, pumnalul?

Cum s-ar putea uita amiaza rece,

Ca rînduri de eroi și cu șrapnele

A iernii lui decembrie, 14?

Ca steaguri fluturăr, sîngerii

Peste oceanul Marii Revoluții,

Acel douăzeci iunie și-a zecea

Zi a lui august, și cerniț brumar.

Aceeași Franță-aprinsă două flăcări;

Pe cea din făur și iulie.

Dar mai presus de-aceste date sfînte, —

Decembrie ce-a pus nîmb pe anul cinci,

Și făurar din anul șaptsprezece, —

Tu strălucesti, Octombrie, orbitor,

Tu ce-ai făcut din toamna-tunecată

O primăvară plină de puteri,

Tu ce-ai aprins zi nouă-n vieți bătrîne,

Și cu-al izbîndei nîmb ce nu pălește,

Prin veacuri luminat-ai drumul drept

În romînește de
DEMOSTENE BOTEZ

Correspondență telefonică din Moscova

Zile slăvite

Într-una din aceste zile din prezenta lui 7 Noiembrie, cînd din mii de amănunte simți că uriașă capitală a Tării Sovietice se pregătește de sărbătoare, mă plimbam pe strada Gorki. La un moment dat, atenția mi-a fost atrasă de marea număr de oameni — tineri și vîrstnici, bărbați și femei — care se îndreptau în aceeași direcție — spre clădirea masivă, de 8 fațade monumentale, strălucită de 8 coloane — de la nr. 21, unde se află Muzeul Revoluției. M-am alăturat unui grup ce se îndrepta spre intrare.

În față, după ce urci cîteva trepte, un tablou al pictorului V. Kuznetsov înfățișează una din cele mai dinamice scene ale revoluției: asaltul Palatului de iarnă.

Dedesubț, cu țigere de aur, sînt gravate memorabilele cuvinte: „Revoluția socialistă din Octombrie deschis o eră nouă în istoria omenirii”.

Fără să vrei în minte îți se perindă scene cunoscute din istorie, renaș, episoade din neuitată zi de 7 Noiembrie 1917...

Petrogradul răscolit de lupte, peste care s-a așternut zăpada și peste care a început să suflă vîntul sfîcîiilor. Pe străzi, din loc în loc, pichete ale gărzilor roșii au aprins focuri, la care se încălzesc. Condușa de partidul bolșevicilor, răscolă înarmată începuese încă din ajun...

Gărzile roșii, marinarii din Baltica, regimentele trecute de partea revoluției, puseseră stăpînire pe gări, telefoane și telegraf, stațiunile electrice, pe uzine și fabrici. În mințile guvernului contrarevoluționar rămăse doar cartierul general și Palatul de iarnă. În zori, tunurile forțăreței Petrovavlovsk și ale cruciatorului „Aurora”, ancorat lîngă podul Nikolaevsk, își îndreptaseră gurile către ultimele refugii ale unei lumi condamnate de istorie.

Din Smolnî — cartierul general al revoluției — Vladimir Ilîci Lenin, conducătorul general al Partidului Comunist, dădea ultimele ordine pentru asaltul hotărîtor. — Și tunurile au început să bubue...

Lenin se ridică de la masa de lucru. În față, pe masă, se află un ceas. Cu cîteva minute mai înainte, Lenin îl scosese din buzunar, și deschisese capacul și pîn de încredere aștepta...

Da, ordinul a fost executat întocmai și la timpul stabilit! Acum, privește spre fereastra larg deschisă. Cei din jur privesc și ei... După o luptă îndrîjită, Palatul de iarnă a fost luat cu asalt. Uralele nu mai conțeneau. Ele au cuprins parcul Petrogradului, toată Rusia, întreaga lume.

Revoluția muncitorească și țărănească, despre necesitatea căreia tot timpul au vorbit bolșevicii, s-a înlăptuie — a proclamat Vladimir Ilîci în ziua de 7 Noiembrie 1917, la ora 2 și 35 de minute, la ședința extraordinară a Sovietului deputaților de muncitori și soldați din Petrograd.

În sălile spațioase ale Muzeului au fost adunată, cu grijă, cu pietate, tot ce povestește despre marea luptă, despre eroismul poporului sovietic.

Parcurg săliile în care se află portretele în ulei și busturile sculptate ale vechilor luptători pentru cauza proletarietului. Iată portretele lui V. N. Sokolov și A.D. Sokolova, soț și soție. Sînt în viață. Ei au luptat în cele două revoluții. Azi, pînă le este mîna de ani, privirile puțin obosite, dar încă vii. Sînt veterani ai revoluției.

În altă sală sînt redată evenimentele

GHEORGHE GHEORGHIȚĂ

Inima fierbinte a Moscovei

Așa începe emisiunea postului de radio Moscova: întii se aude zgomotul ușor al Pieții Roșii, caracteristic ororilor foarte matinale, cînd orașul abia începe să se trezească, apoi bătaie solemnă și rare ale orologului din Turnul Spasski. Una, două, trei, patru, cinci... Bună dimineața... Moscova s-a trezit. O veste înimă ei — Piața Roșie, ce-și pornește bătaia fierbinte pe care o întindește din ce în ce.

Neuitat este momentul trezirii. La ceasul acesta cînd rezultatul luptei dintre lumină și întuneric este încă imprecis, Kremlinul își desprinde brusc și cu autoritate silueta masivă din vîlurile fumurii. Sennatul a fost dat. Lumina triumfă.

Catedrala Vasili Blajenii — această stranie și superbă încrengătură policromă de turle — începe și ea să strălucească. La început potolit, cald, ca strălucirea temperată a aramei, apoi din ce în ce mai puternică, căpătînd scînteierile celui mai veritabil aur.

Dar pentru a determina bogăția de culori a catedralei Vasili Blajenii și a o picta în cuvinte, este nevoie de pana măiestră a unui Pavel Bajov.

În Piața Roșie, ora aceasta matinală mai are și alte taine. Cînd pășești în imensul dreptunghi, ai viziunea ciudată că Piața Roșie stăpînește o sursă proprie de lumină solară. Te uiți împrejur și vezi — simți chiar — lumina caldă, aurie, ca de soare. Și deodată înțelegi: sînt cupolele aurite ale bisericilor Kremlinului, ale catedralei, care potiesc lumina dimineții și o răstrîng înecîț.

Apoi, viața începe să freacă. Aici, în Piața Roșie se află G.U.M.-ul — cel mai mare magazin al Uniunii Sovietice — aici se întîlnesc drumurile Moscovei. Pe aici, ca într-un punct nodal, trec milioane de oameni, răspîndindu-se în cele mai variate direcții.

Ceasul de seară, neuitat, mirific. Soarele apune, iar pe cerul bolii luna abia începe să se distingă. Dar în Piața Roșie, reflexele aurii ale cupolelor par alt soare, sau

mai bine zis irizări de soare. De aceea, aici, crepusculul pare lung. Și deodată, fără să prinzi de vestire, se aprind luminile. De fapt nu se aprind, ci izbucnesc ca un incendiu, ca în tinuturile polare.

„Piața Roșie... Îți plimbi pașii pe aici, ascuți bătaie cu gravitate de simfonie ale orologului și înțreaga-ți înțînă se pătrunde de măreția și semnificația istorică unică a acestui loc. Aici se întîlnesc mai bine de 8 secole de istorie cu prezentul clocoțitor, cu viitorul.

Aceasta a fost simburele Moscovei. Orașul s-a dezvoltat rînd, dincolo de zidurile Kremlinului. Piața Roșie amintește de Minin și Pojarski, de victoria lor istorică. Acești doi eroi — unul simplu „cetățean Minin”, altul „cneazul Pojarski”, căroră dragostea de patrie le-a unit soarta, stau și acum împreună de veghe în Piața Roșie, în același grup sculptural din fața catedralei Vasili Blajenii.

Piața Roșie amintește de Petru cel Mare, cu care a început dezvoltarea vechii țări într-o Rusie modernă.

Piața Roșie amintește de eroica Moscova a anului 1812. Dar Piața Roșie amintește, mai ales, de victoriosul Octombrie. A tunci a început de fapt istoria poporului, atunci a început adevărata tinerețe a străvechii Kremlin.

Aici e foarte lesne să înțelegi cum s-a aprins vîntul lui 1917. Străbăți uliul sălii muzeului din Kremlin. Împărăteasa Elisabeta a vior și de rochii; odăjdiile favorii și ale patriarhilor erau împodobite cu cîteva kilograme de aur și de pietre scumpe.

În țărării acestor bogății, ai acestor frumuseți trăiau într-o mizerie seculară cumplită, cutremurătoare. Ea a însemnat cu loc anul 1917.

În Piața Roșie pășesc cu solemnitate și reculegere milioane de oameni veniți din toate colțurile Uniunii Sovietice, din toate țările lumii.

„Piața Roșie — inima fierbinte a Moscovei. De aici, glasul pronunțat al orologului vestește orele comunismului.”

JULIA SCUTARU

Prin locuri ce amintesc de zilele revoluției

Ingerul din virful coloanei

Scări monumentale de marmură, vitralii, lustre, tapete aurite, filigran de argint, mobile de abanos cu incrustații de fildeș. Palatul de iarnă. 1050 încăperi care abia, abia, izbuteau să asigure cerințele modestei familii imperiale.

Cu patru decenii în urmă, pe scările acesteia undă urcau escortați de lachei și șambelani stilași și smeriți — mareași și conți, duci și favorite, ambasadori și escroci — au năvălit în bocănițul cizmelor gărzile roșii, proletari și matrozi cu benzi de mitralieră înfășurată după umăr.

În somptuoasă sală a tronului, de unde pravoslavnicul țar al tuturor Rusiilor veghea la liniștea împărăției, și-a făcut loc calm prin mulțime Kovaliov, marinar pe cruciatorul „Aurora”, azi muncitor la uzinele „Kirov” („Putilov”). S-a apropiat de tronul lui Nicolae II, ultimul țar rus, care în foaia de recensămînt scrisese cu seninătate: starea socială — împărat al întregii Rusii, ocupația principală — stăpîn al pămîntului rusesc. Și după ce a pipăit tronul, l-a pretuit gospodărește, Kovaliov și-a încercat arma, s-a așezat și a spus simplu: „Moștenitorul și-a ocupat locul!”

O sală mare, cu uși aurite. De aici a fugit Kerenski, în haine fetești, cu o masină a ambasadei americane. Aici au fost arestați membrii guvernului provizoriu.

În mijlocul pieței se înalță coloana de granit de 25 m purtînd în virf un inger cu chipul țarului Alexandru I strivind șarpele revoluției.

Fiecare piatră din această piață a fost scaldată în sîngele poporului. În 1825 a fost înăbușită aici răscolala demembrisților, la 9 ianuarie 1905 de aci a ordonat „tăcutul țar” să se tragă în coloanele de muncitori care veniseră să-i ceară mila. Aceasta a fost o lecție cunctivă — aci a fost ucisă credința muncitorilor în țar și s-a încins țărul cumplit al mîinii a poporului

care avea să aprindă în octombrie 1917, prîjorul care a mistuit din temelii întregul edificiu al absolutismului.

De sus, din virful coloanei, Ingerul privește gînditor spre fostul palat al țarilor, Ermitajul, muzeul cu 2 milioane expozite, în care tocmai intră un grup de studenți întorși și pe pămînturile destelenite ale Siberiei, unde dăduseră ajutor la strînsul recoltei.

Cruciatorul, tunurile, oamenii

Razele palide ale soarelui scînteiază în apele Nevel. Silueta cenușie-albăstră a „Aurorii” se înalță brusc lîngă chei. Pășești pe puntea de lemn, a tîngi înfiorat oțelul tunurilor, balustrada... De aci au pornit obuzele care au vestit sfîrșitul pristoriei, începutul adevăratei istorii a omenirii. Comandorul Evdokim Ognev a tras salva care a curmat șovăielile guvernului provizoriu.

O cabină scundă, cu diferite aparate, hărți. Prima stație de radio în slujba proletarietului. La 24 octombrie 1917 s-a recepționat actul ordinului Comitetului militar-revoluționar cerind cruciatorului să înainteze pe Neva, să-și îndrepte tunurile asupra Palatului de iarnă și să aștepte semnalul...

Pe cîte fronturi ale războiului civil n-a fost cruciatorul! Dar nici cu mult mai tîrziu, cînd a devenit un adevărat muzeu al revoluției, cruciatorul nu s-a considerat ieșit din luptă. În 1941—1942, hitleriștii ajunseseră la 8 km de Leningrad. Cauza revoluției era în primejdie. Unul din tunuri n-a acceptat să fie trecut în categoria pensiunilor, a căutat să fie reactivat și deși leat vechi, nu s-a făcut de ris. Iată-l cu cinci cercuri albe — semn al celor 5 lanțuri hitleriște distruse în fața Observatorului Pulkovo, pe care-l apăra.

Oamenii sovietici nu s-au mai subrezi ca tunurile. Timofei Lipatov, membru al comitetului revoluționar al vasului în 1917, e azi adjunctul comandantului cruciatorului, Sokolov — doctor în științe tehnice; marinarul Kovaliov

lucrează la uzinele „Kirov”; micimantul Diomin e contraarmatier, redactor șef al „Atlasului Maritim”...

Automobilul blindat

„Vrag Kapitala” cu litere albe pe un automobil blindat verde. Dușmanul capitalului. De pe această mașină blindată a roșit Lenin prima sa cuvîntare după întoarcerea din emigrare.

„Aprilie 1917. Gara Finlandeză vuiește de freamătul mulțimii. Lenin abia izbutise să-și croiască drum. Toți vor să-l vadă, să-l atingă. Garda de onoare alcătuită din marinarii Balticii e aliniată. Comandantul s-a oprit în fața lui Lenin și... deodată își dă seama că nu știe cum să-l întîmpine. Vladimir Ulianov nu e nici membru al guvernului provizoriu, nici al sovietului. N-are nici o funcție oficială, dar e conducătorul revoluției. Înșfîrșit, îi veni în minte formula salvatoare: „Tovarăș Lenin, garda de onoare, la ordinele dvs!”

În mase și chiar în rîndurile revoluționarilor era în acele zile o mare confuzie. Ce politică trebuia urmată? Oare se terminase revoluția odată cu răsturnarea țarismului? Valurile multei tălăzau spre Lenin. Dar acestuia, urcîndu-se pe automobilul blindat, roșii cuvîntarea devenită celebră prin care chema masele să se pregătească pentru noi lupte revoluționare. „Trăiască revoluția socialistă!” — cu aceste cuvînte își încheie Lenin prima cuvîntare după întoarcerea în Rusia.

Fu un entuziasm de nedescris. Îndoielile se spulberară, totul deveni limpede.

O cameră, o cămașă și o haină care-ți vorbesc despre Lenin mai bine ca zeci de cărți

Sînt lucruri mici, neînsemnate, care ie se-nțipăresc în minte și-ți dezvăluie imaginea, caracterul unui om, mai

TUDOR OLARU

(continuare în pag. IV-a)

Puterea de a discuta

SERGIU FARCAȘAN

Se poate spune că din 1934, de când a fost constituită în U.R.S.S. o organizație scriitoricească unică — Uniunea Scriitorilor — de când au fost înscrise în statutul acestei uniuni principii fundamentale și metoda de creație a scriitorilor sovietici — realismul socialist — de atunci, din acel an, literatura sovietică, atât operele ei, cât și temele ei ideologice și estetice, nu a trecut un examen critic atât de atent și de sever, nu a cunoscut o dezbateră atât de generală, serioasă și profundă în ce privește problemele discutate, atât de largă în ce privește cercul participanților, atât de înflăcărat și pasionată, ca acum, deosebiri după Congresul XX al P.C.U.S.

Da, a fost nespuse de grea și încercarea anilor 1941-1945. Atunci literatura poporului sovietic s-a ridicat la luptă — împotriva războiului și împotriva înfrângerii lagărelor care se vorbeau pe atunci — cel fascist și cel antisemit — au existat arme perfecționare de toate felurile, arme prin care o oaste sau alta căpăta o superioritate mai vremelnică sau mai îndelungată. Dar în ambele părți ale fronturilor, nici unul din marile popoare angrenate în luptă n-a avut o armă luptătoare atât de formidabilă cum s-a dovedit a fi literatura care abia își căpătase majoratul. Numai ea a avut o asemenea putere de a răzbi până la ultimul ostaș de rând al ultimelor poziții, de a înflăcăra, de a cînta unanimitate cu asemenea accente profunde și răscolitoare, de a modela suferințele de invăzătorii. În anii aceia, într-un sens, a fost mai ușor, Superioritatea noii literaturi se analiza în practică, practica era criticul suprem, iar rostul operelor, cît era el de mare, avea totuși un obiectiv imediat, limitat: frontul, lupta pe viață și pe moarte.

În anii construcției, scriitorii căutau să învețe pe oameni nu numai cum să lupte, dar și cum să trăiască, de la cele mai simple probleme ale muncii până la cele gîngășe ale vieții de familie, pînă la felul cum trebuie ochii să mîngie un peisaj, ca să se bucură de el — și, într-un sens, lucrul acesta e poate mai dificil.

Prin ce se deosebește dezbateră prin care trece acum literatura sovietică, și metoda pe care a inaugurat-o, realismul socialist? Ce a intervenit nou față de punctul de răscoală care a fost anul 1934? sau față de anii marilor războași?

Poate atacurile violente pe care unii ideologi străini le îndreptă asupra literaturii poporului sovietic, contra temeiilor ei? E adevărat că aceste atacuri s-au intensificat în ultimii ani. Dar ele nu sînt ceva nou: au de ani ideologii vechiului mod de existență și gîndire au decretat sfîrșitul realismului socialist, al literaturii sovietice, și an de an, în ciuda profetilor macabre și a opreliștilor comerciale, această literatură a pătruns în cetățile lor, și-a lărgit sfera de atracție.

Mai mult încă: numai cîtiva critici dogmatici și sectari au putut să nu vadă că de mult realismul socialist înțelesese a mai fi o problemă în termenii literaturii sovietice, devenind o problemă a literaturii contemporane în general, că de mult ceea ce este esențial pentru noua metodă (trăia și creștea în creația unor scriitori ai tuturor popoarelor — Neruda, Aragon, Past, Amado, Nexô, Hikmet, Kish și mulți alții, că noile concepții, de care e legat realismul socialist, înțirinea creația lui Roland și Barbusse, a lui Hasek, Dreiser — și înșiruirea noastră ar putea continua.

Și atunci? Unde este noul dezbaterii? E nevoie să ținem seama de următorul fapt: pînă în 1932, cînd a fost adoptată hotărîrea de grupare a tuturor scriitorilor într-o singură uniune, au existat ani de luptă între diferite curente și orientări declarate, făcînd: proletcult, LEF, RAPP, Frații Serapion și altele. Așa cum arată noile articole de istorie literară publicate recent în presa sovietică, în primul rînd articolele de mare importanță din nr. 12 al revistei „Kommunist” diferite organizații de „stînga” sau dreapta au avut și unele laturi pozitive în activitatea lor. Primul Congres al Scriitorilor sovietici a fost, în bună parte, și rezultatul luptei între aceste curente, (apăsate, fiecărui de sectarism, unele dintre ele vulgarizatoare, altele apolitice, apărîndu-și fiecare punctul de vedere într-o confruntare acerbă, care, pe de o parte, aruncîndu-le într-o luptă sectară, dar, pe de altă parte, dădea ocaziune imbold dezvoltării ideologice și silei estetice marxist-leniniste să se apere și să-și dezvolte argumentul principilei. Realismul socialist n-a fost o născocire ci — pe planul luptei literare — a fost o platformă cîștigată în bătaie, în confruntări, în căutări. Insa, mai ales — așa cum ne arată o serie de articole recente — noua metodă, înaintea de a-și căpăta un nume și o teorie, a fost o realitate literară, un fapt care se înfrunșase în opere de reală valoare.

În articolele pe care le scriu astăzi esteticienii și criticii sovietici se arată că începînd din 1935, sub influența înăltirii cultului personalității, a cîștigat teren dogmatismul; principilele eucerte în luptă, într-o via micșare de idei, au fost transformate de unii teoreticieni în canoane, sentințe, paragrafe imuabile ale unei estetici normative care ataca organismul sănătos al esteticii marxist-leniniste.

Tocmai aceasta este trăsătura distinctivă a dezbaterii estetice și literare care se poartă azi în Țara Sovietică: lupta de opinii a căpătat o intensitate nouă, s-a emancipat de sub influența dogmelor, a devenit mai liberă de practică, mai critică, mai îndrăzneată și în soluțiile ei construc-

tive, mai vie — într-un cuvînt, mai marxistă. Fiecare principiu, ba putem spune fiecare noțiune teoretică, ca și drumul de dezvoltare al literaturii sovietice, ca și multe din operele ei, sînt supuse astăzi unei reexaminări calme și pasionate în același timp, nu de răfuială, ci de dezbateră tovarășească, avînd ca scop să asigure mesul înainte al literaturii care stăruie interesele populare.

După o serie de articole care supuneau criticii unele teze dogmatice izolate și unele teorii antiștiințifice, (cum ar fi, pare-mi-se încă înainte de 1953, combaterea teoriei despre lipsa de conflicți) semnalul unei ofensive mai largi împotriva dogmatismului l-a dat, spre sfîrșitul anului trecut, articolul editorial al revistei „Kommunist”, consacrat problemei tipicului. Acest articol a dărîmat cîteva bariere principale care stăteau în calea gîndirii estetice și a dat cîmp liber unei dezvoltări marxiste mai înalte. Ne amintim că articolul înlătura teza incompletă, unilaterală, dăunătoare, care privea tipicul numai sub aspectul de esență a forței sociale, a fenomenului social, fără a ține seama că tipicul se exprimă și în forme particulare, în tipuri individuale, că esența singură nu poate epuiza sfera tipicului.

Vechia teză, în practică, ducea creația și critica la un impas, la schematizări și imposibilități cerință ca, de pildă, fiecare muncitor să întrușeze complet esența forței sociale din care face parte, să aibă, adică, strîmne în persoana lui toate trăsăturile caracteristice mai importante ale clasei muncitoare. Combătînd asemenea teze, o serie de critici sovietici căutau o concepție mai apropiată de practică, asupra tipicului. Dacă parcurgem articolele lui Scribina, Tamarcenko, Izutov, Skaterskirov, Ozarov și alții, tocmai acest efort științific creator nu se impune mai presus de toate: dogmatismul nu este combătut în așa fel încît să se lase un spațiu gol în loc, un spațiu în care vechile teze dogmatice ale materialismului vulgar să fie înlocuite de și mai vechile canoane ale esteticii antipopulare, un spațiu care să fie lăsat la dispoziția ideologilor burghezi contemporani. Nu. O concepție suplă, nuanțată, asupra corelației dintre general și individual își face loc înlocuindu-le. Dacă revizionismul, combătînd chipurile, doar abaterile de la marxism, combate în fapt însăși tezele marxiste de bază, în schimb revizuirea tezelor dogmatice de către critici sovietici se distinge prin această grijă de a înlăți, a perfecționa, a nuanța estetice marxiste. E aici o putere deosebită: nu orice concepție estetică are forța și curajul de a-și disputa în contradicție diferite teze tocmai în momentul cînd locul dușmanului s-a înlățit. De fapt, însă, așa cum arătau în două articole de răscoală criticii Demetiev și Ozarov, denaturările vulgarizatoare, tezele primitive deosebite apă la moară adversarilor realismului socialist; de pildă ideea că tipicul e înfrunșat doar de ceea ce are aspect excepțional sau, dimpotrivă, de masă, ori ideea că tipicul cere o anumită proporție fixă între personajele pozitive și negative — asemenea simplificații grosolane erau puse în circulația realismului socialist și menite să-l compromită. Firește că, în asemenea condiții, nu era nimic mai ușor decît să combăt „realismul socialist” lupînd împotriva acestor denaturări, criticii sovietici apăra realismul socialist — dar nu-l apăra numai „implicite”, în mod de la sine înțeles, ci și explicit, făcînd, analizînd superioritatea noii metode cu pasiune și argumente temeinice.

Un exemplu este polemica împotriva acelor literari care căutau să arate că realismul socialist n-ar fi decît o creație artificială a cultului personalității. Noutatea acestei teorii vrea să conste în faptul că „revoluționară”, cîci de o parte s-ar fi plasat conținutul artei sovietice, iar la partea opusă inovația formală, care „revoluționară” literatura. E o teză ce amintește de vechile teorii proletcultiste — literatura clasică, formele ei, chipurile, nu mai sînt bune de nimic, trebuie creată o formă nouă, prole ară, în creație. Această teză „stîngistă” e în fond îndreptățită împotriva literaturii sovietice, a realismului socialist — care nu negă total, nihilist, ci prese în mod critic și dezvoltă creator cele mai bune tradiții literare ale trecutului. Cu și vechiul proletcultism teorii — falsă de care vorbeam — menită să nelezească dramul inovației formaliste care face literatura inaccesibilă maselor, o văduse de puterea de a educa poporul din punct de vedere ideologic și al simțului frumosului. Argumentul „suprem” este de un simplism surprinzător: deoarece noțiunea de „realism socialist” în cursul unei convorbiri cu scriitorii sovietici, la Gorki acasă — a fost rostită prima oară de către I.V. Stalin, ar rezulta automat că aceasta noțiune e falsă. Uitînd că Stalin nu a elaborat doar teze greșite, ci a lăsat și lucrări marxiste importante, cuprinzînd multe formulări valabile, care cer un studiu atent — asemenea critici dogmatice al realismului socialist nici nu mai vor să vadă că noua metodă — indiferent de denumirea ei — trăia cu vigoare, încă în acea perioadă, în operele unor scriitori ca Gorki, Maikovski, Solohov, Fadeev, Gladkov, Furmanov, Ostrovski, A. Tolstoi, Leonov și mulți alții.

În cursul confruntării creatoare a părților se impune, neîmpăt, tendința participanților de a asigura progresul esteticii și teoriei literare marxiste. Unii autori discuta, de pildă, raporturile între „tipic și individual”. Chiar dacă formularea mi se pare greșită (tipicul, în literatură, e înglobează și individualul, nu este „esență”, nu este „generalitate”, deci nu poate fi opus individualului, deci

cel mult așa cum opui întregul unei părți ale sale) mai just ar fi să se vorbească de general și individual. Alți autori fac o despărțire între noțiunea de tipic, așa cum e ea înțeleasă în știință, și așa cum se înfățișează în artă, sau fac o despărțire între tipizare (ca înglobînd întregul mod de creare a unei opere — compoziția, subiectul, stilul etc.) și tipic (care s-ar referi doar la modul de creare a unor caractere tipice. Pe același front creator larg se remarcă încercările de a găsi trăsăturile tipicului pe un plan mai larg, nu doar în literatură, ci și în formele deosebite pe care le ia în artă, de pildă în muzică.

Se știe că una dintr manifestările cele mai păgubitoare ale dogmatismului a fost — încă înainte de definirea tipicului ca sferă de manifestare a spiritului de partid — identificarea poziției politice a autorului cu sensul ideologic al operei sale, ba chiar cu meritul ei artistic. În felul acesta opere siabe, neconvingătoare, ajungeau să se bucură de o bună apreciere din cauza poziției înalte și a intențiilor laudabile ale autorului. În vreme ce operele unor scriitori contemporani lipsite de claritate politică, dar împinșe, prin talentul lor realist, spre o viză irepresionantă și tot mai justă a multor aspecte ale vieții, nu se bucurau de o analiză subtilă, ci erau catalogate automat ca nedemocratice. Și în această privință, articolul din nr. 18/1955 al revistei „Kommunist” a adus o atitudine mai diferențiată. Înșă — de ce se ascundem acest fapt? — principala lipsă provocată de dogmatism, și anume nepuțința de a se zisa, analiza, compara specificul artistic al unui gen, stil, scriitor, va cere o luptă foarte îndelungată. Într-adevăr, după părerea noastră, înă urîndu-se unele dogme care ducă la neglijarea specificului artistic, nu se face decît un prim pas, elementar: mai rămîne demonstrația practică, forța analitică și aci, inevitabil, va juca în deosebită măsură rolul talentului criticului sau al esteticienului respectiv.

Înă de ce, în studiul actual, cercetătorii și criticii sovietici căută să nu se mulțumească cu „declarații” despre faptul că a fost neglijat studiul genurilor, stilurilor, personalităților, ci, fiecare după talentul și pregătirea sa, căută ca odată cu combaterea dogmatismului să suplinească această lipsă: unul încearcă să stabilizească granițele între roman și epopee, altul, pe baza unei analize concrete, demonstrează că originalitatea scriitorului pornește de la ideile sale, de la tendința sa, de la ceea ce are de spus lumii, un al treilea se ocupă de curente cum ar fi romanticismul, le definește istoriceste și a.m.d. Toate aceste probleme sînt disputate, controversate și în toate oponentii au un punct de unire: tezele leniniste despre rolul social-educativ al literaturii, despre paritizitatea scriitorului, despre caracterul popular. Nu e vorba aci de o simplă „reverență” în fața unor teze generale, după care ar urma să înceapă discuția „de meserie”: e vorba de principii pe care, combătînd simplitismul, literatura „de conștiință”, „de campanie” în sensul negativ al cuvîntului, criticii sovietici le promovează activ. le analizează sensul, aspectele, le fac să devină o armă tot mai eficientă, care să slujească progresul literaturii și al cauzei generale.

Ei au grijă să despărță esecurile parțiale de ceea largă, ascendentă, să stabilizească o diferență de pildă, între lipsurile vremelnice ale culturii gen literar și însăși metoda realismului socialist. Pentru un scriitor metoda nu este o stampilă de recomandare a cărților, ci armă, călăuză în acțiune. Izvor al succesului sau abia tel de urmat.

Rar e articolul, chiar de specialitate aridă, în care să nu palpate pasiunea mersului înainte, în care să nu vibreze marea răspundere a literaturii azi, într-o epocă foarte complicată, grea, cînd noul, comunismul, se naște în dureri și avînturi fără precedent.

În comparație cu puterea de a discuta fiecare problemă lucid, analitic, intransigent și cu înăltă răspundere față de popor și partid, în comparație cu tendința ambițioasă de a sintetiza legile întregii arte a trecutului, de a defini în chip materialist genurile ei, particularitățile ei, de a analiza căile de dezvoltare a literaturii care și-a legat soarta de lupta maselor populare — înăltă idealuri sociale. În comparație cu toate acestea — mărunt, le, foarte mărunte, ne apar atacurile politicanilor literaturii, ideologii burghezi declarați, care din masa imbelșugă, din discuția pasionată a cercetătorilor sovietici și a literaților progresiști din multe alte țări, căută să ciugulească resturile, deșeurile și să tragă de aci concluzii pentru a înștrăina literatura de lupta populară. Ei încearcă să speculeze analfabetismul ideologic, mirarea de snob sau de naiv în fața formulărilor savante și de efect, care ascund un mare gol interior. În fața speculațiilor dezvoltate care ascund lipsa de răspundere și de dragoste pentru masa populară, iar în acest timp, cu spatele la ei, sfîndu-le din cînd în cînd cine o replică, la mare înăltime, gresînd și îndreptîndu-și greseliile, contrazicîndu-se atât de viu și cu înăltă grijă pentru principialitate, încît lupta ascuțită de idei devine o colaborare tovarășească efectivă ce asigură progresul științific — criticii și teoreticienii marxist-leninisti din U.R.S.S., tot mai atenți la toate curentele literaturii contemporane, nu se mulțumesc să revizuiască principii vulgarizatoare, anti-marxiste, ci taie căi noi, odată cu maeștrii vechi și tineri ai belletristicii sovietice. Înaintată prin conținutul ei, inspirată prin marile idei ale nației, ale patriei, între oamenii muncii tuturor popoarelor, ale patriosismului socialist, literatură sovietică, literatură realist-socialistă care și-a dovedit măiestria, cred că va cunoaște, în urma dezbaterii critice o nouă perioadă de avînt,

VLADIMIR LUGOVSKI ZIUA DE MÎINE

A bucuriei viitoare
Clipă,
A vieții viitoare
Oaste,
Și vînturi cu-mblînzită-
Aripă,
Și truda apei
Din hidrocentrale,

Și ziua
Ce-n zenit se urcă
Pe fulger de rachetă cosmică,
Ziua
Care voios răsună
De muzică puternică,
Și-alungă bezele de pe pămînt —
Acesta-i ziua,
Ziua cea de mîine,
Nebiruită-ne luminată!

Vigoarea fluviilor siberiene
Și coamele-nspumate
De talazuri
Ale sălbatei Angara —
Le îmblînzeste
Omul sovietic.

Oțelul
Curge — riu albastru —
Nevoale țara are
De milioane tone de oțel.
Oțel
Pentru construcții și uzine,
Oțelul-i
Pacea patriei.

Și totu-i pentru oameni,
Pentru mine, pentru tine,
Pentru copiii noștri,
Nepoți și strănepoți:
Cupola-aceasta azurie,
Și-nțelepciunea leninistă,
Livada de aici
Și-această casă,
Și undele izvoarelor zglobii,
Și pe-acest tînar cer
Subțirele
Crai-Nou.

Și-acolo
Unde ghița
E limpede și goală —

Sub bolta
Nordului cărunt,
Un spîrgător de ghiță-atomic
Va sparge
Crusta groasă a ghețurilor.

Da,
Sus, de pe tractoare,
Privim în zarea viitorului,
Și vîntu-duce
Vremea
Victoriilor viitoare.
Creează, omule,
Despică drumuri
Pentru acei
Ce te ajung din urmă.
Fii aspru, fii curajos,
Spre fericele altă cale
Nu-i!

Privește darurile muncii:
Mășinile,
Cărbunele,
Și minereul,
Și fîșeul
Din măruntaiele planetei,
Și rațiunea
Strîns-n tomuri groase —
O, cit de luminoasă,
Și cit de darnică și-adevărată-i
A omenirii muncă
Minunată!

Cu ochii mîndri cuprinzînd
Avîntul
Slăvișilor anii viitori,
În îndumărite
Partidului,
Noi înflorirea
Patriei vedem,
Și calea
De lumină,
Și marele avînt în muncă,
Și-ai energiei cosmice
Inel fantastic,
Și al planetei
Chip de mîine,
Și fața
Patriei de mîine!

In romînește de GEORGE DAN

G. K. SAVITKI „în primele zile de Octombrie”.

CARNET CULTURAL

Revista „Voprosi filosofii”

A apărut numărul 5 al revistei „Voprosi filosofii” editată de Institutul de filozofie al Academiei de Științe a U.R.S.S.
Revista publică în primele pagini articolul „Socialismul — sistem mondial” de G.A. Deborin. Articolul lui I.A. Seleznev, despre „Posibilitatea preîntîmpinării războaielor în epoca actuală”, este înclinat unei probleme ce stă în centrul atenției întregii lumi — problemei păcii și securității popoarelor.
Problemele înclinate în discuție dintr-un punct de vedere filozofic este consacrat un articol al lui F.N. Zauzov. În același număr, în articolul „Materie și conștiință” M. P. Lebedev analizează unele aspecte ale reacțiilor de vulgarizare a materialismului.

La rubrica „Comunicări științifice și publicații” au apărut informații despre lucrările filozofului armean Ioan Vorotnii, despre scrierile lui în domeniul științelor din secolul XVIII și începutul secolului XIX, printre care o scrisoare a lui I. Kant către prof. K. Morgenstern și un capitol dintr-o monografie despre Hegel.

Revista publică de asemenea rubricile „Discuții și dezbateri”, „Critică și bibliografie” și „Rubrica „Viața științifică” se relatează, printre altele, despre pregătirea unui „Studiu asupra istoriei esteticii”.

Un film englez despre baletul sovietic

Spectacolele Teatrului Mare la Londra au luat sfîrșit. Baletul sovietic a atras asupra sa atenția și aprecierea entuziastă a zeci de mii de spectatori, a numeroșilor oameni de artă și cultură, a cronicarilor, oferind totodată un prilej deosebit cineștilor englezi care au și început turnarea unui film despre spectacolele Teatrului Mare.
Prima parte a filmului se intitulă „Spectacol de gală la „Covent-Garden” și „Giselle” — în interpretarea Teatrului Mare. Filmul va mai cuprinde dansurile populare de caracter din actul trei al baletului „Lacul lebedelor”, dansul tîtar din baletul „Fîntina din Baccara”, „Noaptea Valpurgiei” din opera „Faust” și „Moartea lebedei” în interpretarea Galinei Ulanova.
Filmul va fi realizat de regizorul englez Robert Maxwell cu concursul orchestrei teatrului „Covent-Garden”.

Relațiile unei edituri sovietice

În ultima vreme, Editura pentru Literatură străină din Moscova și-a intensificat relațiile cu editurile de peste hotare. Editura a fost recent vizitată de un grup de colaboratori ai Editurii pentru Literatură tehnică din Cehoslovacia, care au studiat experiența sovietică în materie de organizare a unei rețele străine. Editura care a fost vizitată și de o delegație a Editurii științifice din Polonia, are legături strîmne și cu Editura tehnică din R.D. Germană, o seamă de edituri din România și Bulgaria, cu editura „Artia” din Cehoslovacia. Editura pentru Literatură străină a stabilit legături și cu unele edituri din țările capitaliste, printre care cu editura engleză „Pergamon-press” cu care face schimb de prospecte de tipărituri, schimb de cărți, etc., „Pergamon-press”, care a editat peste o sută

de lucrări ale oamenilor de știință sovietici, a înființat o secție care se va ocupa de studierea și traducerea în limba engleză a literaturii științifice sovietice. Editura pentru literatură străină din Moscova înțirine relații și cu o editură americană cu care face schimb de reviste tehnice.

O revistă de cinema

Începînd din ianuarie 1957, în U.R.S.S. va apare o nouă revistă de cinema intitulată „Sovetski ekran” („Ecranul sovietic”). Revista își propune să înfățișeze cercuiri largi de citiri problemele principale ale artei cinematografice sovietice, noile filme, aspecte din viața și munca desfășurată în studiourile cinematografului de Uniunea Sovietică și planurile de perspectivă ale acestora.
Revista „Sovetski ekran” va apărea bilunar.

Adunarea artiștilor plastici din Moscova

Recent a avut loc la Moscova o adunare a artiștilor plastici, cu care prilej au fost discutate o seamă de probleme de creație și au fost așezate noile organe de conducere ale Uniunii artiștilor plastici. Președintele Uniunii, F. Bogorodski a prezentat un raport în care a vorbit, printre altele, despre sprijinul primit din partea P.C.U.S. în dezvoltarea continuă a artei plastice sovietice. Noile lucrări ale artiștilor plastici sovietici a rătat raportului, gîndind orientarea justă în acest sector al artei, dovedesc că șablonul în compoziție este treptat înălțurat, că artiștii plastici se apropie din ce în ce mai mult de exprimarea clară, simplă, a ideii. Vorbind despre succesele din ultima vreme ale artei plastice sovietice, F. Bogorodski arată că artiștii plastici trebuie să dea o atenție mai mare temelor compoziționale mari. Lucrărilor care sînt înfățișate viața societății sovietice, problemelor care preocupă oamenii muncii.
Artiștii plastici care au luat cuvîntul pe marginea raportului au arătat, printre altele, că trebuie să se acorde o mai mare atenție lutei împotriva lucrărilor cenșii neartistice, problemelor educației artistice a artiștilor plastici, în special a celor tineri, precum și popularizării celor mai bune lucrări de artă.

Literatura străină în U.R.S.S.

În 1957, editurile sovietice vor tipări aproape 550 cărți noi ale unor autori străini, într-un tiraj total de 7,5 milioane exemplare.
Un capitol important în planul editoriaj îl ocupă lucrările științifice precum și studiile privind noile realizări în domeniul matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, geologiei și astronomiei.
În domeniul social-politic vor fi editate lucrări privind istoria, relațiile internaționale, economia, filozofia și dreptul. S-a prevăzut, de pildă, editarea culegerii de articole și cuvîntări ale lui Ernst Thälman „Despre istoria mișcării muncitorești în Germania”, a cărții lui V. Naidus „Lenin în Polonia”, „Istoria războiului în oceanul Pacific” a memoriilor lui Lloyd George, cărții lui W. Hlyenson „Productivitatea muncii în industria U.R.S.S. și S.U.A.”, a apreciatelor lucrări a lui Go Mo-jo „Din istoria filozofiei chinăze”, precum și a planurilor cincinale ale Poloniei, Romîniei, Cehoslovaciei, Indiei.

Munții Stanovoi

— Linște, liniște copii — spune Piotr Nikanorovici, lovind ușor cu creionul în marginea mesei. — Să știți că aud totul.
În clasă se așterne o liniște adîncă. — Nu-i frumos, copil — continuă Piotr Nikanorovici. Vreți ca el să mă mintă? E rusinos, copil.
Clasa tace. Tace și acela cărăna cu o clipă mai înainte în se șoptise Stă liniță hard și se frîmîntă cu ochii ațîntiți în podele.
— Trebuia să spu de la bun început că nu știu, că n-ai învîdat, că fi-a fost lenă să citești, că data vizuioare ai să știi totul... Dar să te bînuie pe suflet, asta-i lucrul cel mai urît.
Piotr Nikanorovici vorbește liniștit și serios. Dacă ar striga sau ar bate din picior, nu te-ai simți atât de orost. Dar de cuvintele astea drănele n-ai unde să te ascunzi. Piotr Nikanorovici este foarte stîmat la școală. La ora de geografie, cînd predă el, în clasă se așterne o liniște atât de adîncă, încît se aude cum se mișcă lînta pe care o pîlmă pe hartă, înclînd locurile despre care vorbește.
El vorbește despre orașe, despre riuri și munți. În timpul războiului civil a luat parte la ocuparea acestor orașe, s-a călărat pe munții aceștia trăgînd tunurile Armatei Roșii sau, ridicînd pușca deasupra capului, a înțrat în apă pînă la gît, trechînd în aceste riuri. Cînd la școală este vreo sîrbătoare sau vreo adunare festivă, Piotr Nikanorovici Bokarev vine cu decorația prinsă la haină. În zile de lucru n-o poartă. Dar oricum, toți știu că Piotr Nikanorovici, profesorul de geografie, e decorat pentru merite militare cu ordinul Steagul Roșu.
— Nu-i bine, copil, — continuă Piotr Nikanorovici. Nu mă minții numai pe mine, voi minții și pe voi înșivă dacă suflați. E rusinos!
— Da, sigur — răsună deodată o voce din ultima bancă — parcă dum-

nevoastră cînd erați elev, nu șopteați! Sau dum-nevoastră nu vi se șoptea...
— Mă? Se miră Piotr Nikanorovici. — Niciodată! Niciodată nu mi s-a șoptit... Aici nu, stați, stați! E adevărat, s-a înțimplat o dată Mi-au suflat. Dar asta este cu totul altceva. Era în nouă sute șaptesprezece. Abia mă întorsesem acasă de pe front. Încă acolo fusese am în comitetul bolșevic. Dar capul mi-era totuși plin de idei nelimpede. Atunci, la Piter m-a fost dat să-l aud pe Lenin. Îl vedeam stătea pe prima dată. Vladimir Illici vorbea de la balcon. Mii de oameni stăteau în jurul meu, și toți îl ascultau pe Lenin. Dar mie mi se părea că Lenin vorbește numai pentru mine, pentru că vorbea, copil, așa, de parcă eu i-aș fi pus dinaintea, toate întrebările care se vințurau prin capul meu și acum el se apucase să răspundă. După cuvîntarea lui, toate mi s-au părut limpede și pe înțeles. M-am dus să mă înșcriu la bolșevici. M-au primit în partid și m-au trimis în orașul natal.
În zilele lui Octombrie, cînd la Petrograd și la Moscova luptele erau în toi, au început turburări și în înștrii-tul nostru orășel. Aveam un comitet bolșevic de așezare, iar soțietul de deputați ai muncitorilor nu lucra nici el rău. Din guvernare s-au trimis deosebiți elevi ai școlii militare, înarmați, pentru menținerea ordinii și primar. Comitetul nostru îl înarmă și el muncitorii. Dar am fost informați că elevii școlii militare au debarcat mai jos de oraș, pe Volga, așa că puteau să n-o ia înainte și să ocupe ei oazișile de luptă. Eu am fost trimis să culeg informații în partea orașului care se afla lângă armă.
În oraș, viața își urma cursul normal. La piață se vindea, înștrituție lucruri, la școală se făceau lecții. Nu

departe de fîrm, lingă debarcarul, se afla o școală primară. Apropiindu-mă de ea, am cunoscut de al meu telegrafist imi dăduse uniformă sa de funcționar — ei ar fi putut totuși să mă înhațe. Printre lunkeri și ofițeri mulți mă știu ca bolșevic. Nu rareori ausessem cîncetri cu ei la adunările din guvern. Lunkerii veneau drept spre mine. N-aveam mult timp de gîndit. Întra repede în școală. Clădirea era situată pe o înăltime și constituia un punct strategic foarte important pentru noi.
În școală se făceau lecții. Coridorul în care intrasem era gol. Dincolo de ușile închise ale claselor se auzeau vocele monolone ale învîțătorilor care predau lecția sau dictau, tabla înmulțirii rostită în cor, glasurile îngîmămate ale copiiiilor care răspundeau la religie. Numai dintr-o singură clasă răzăbea larmă și gălgăie. Ușile erau deschise. În timpul acesta, pe trotuarul din fața școlii începuse să zornăie pasenii, să bodănească cizme grele. Pesenii, că lunkerii se apropiau de școală. Ce să fac, unde să mă ascund?...
Deodată, în usa deschisă a clasei se totu capul unui băiat. Fața lui mi se pără tare cunoscută.
— Nenp, Petea! Ce faci aici? — se miră băiatul.
El recunoscu: era Serioja Pokatov, fiul unui muncitor de la calea ferată. Mă duceam adesea pe la tatăl lui Serioja fiindcă el și el în comitetul bolșevic. Repede, în două minute, îl exhalca lui Serioja despre ce este vorba.
— Hai la noi în clasă — șopti Serioja. — N-avem oră. Învațătorul n-a venit. O să te ascundem. Încapi sub banca?

— Nu cred. — Ei, atunci ai să spu că ești noul nostru profesor de geografie. În ultima vreme ne se schimbă mereu învățătorii, iar dumeața ai și nasturi aurii de telegrafist. Au să creadă. Eu sînt azi de serviciu. Trebuie să spunem rugăciunea.
— Nu, zic eu, o să ne lipsim cuiva de N-avem cînd. Cum sînt băieții voștri, se preap la treburile noastre? — Aveam numai un singur burghez, Stomka Skudeev, băiat de negustor.
— Skudeev? Asta mă cunoaște. Eu l-am alungat pe laică-șul din soviet. Am ocupat și un deposit de țîmă de al lor. Diavolul asta o să mă trădeze numaidecît.
— N-o să trădeze... n-o să îndrăznească el să scoată nici o vorbă — zise Serioja, cînd pe gînduri. — Nu, așa-i, atunci e mai bine să spunem băieților cum stău lucrurile. Nu-i nimic, nene Petea, ai noștri n-or să trădeze.
Serioja intră în clasă și-l aud cum spune copiii:
— Ei, băieți, țîcere! Să fie liniște... Într-o liniță! E! Uite ce-i. Avem un profesor de geografie nou. Dar e bolșevic lunkerul îl pot ocide. El este împotriva burghezilor. Numai să n-ai trădăm! Îl cunoaște pe Lenin. Cînd scoate o vorbă, alina — uite!... Și zice liniște ca la o adevărată lecție de geografie.
Întru în clasă ca învațător. De ont anu nu mă fusese în clasă. Anvasesem să învîț numai vreo doi ani la o școală particulară. Dar mă străduieam să mă port cu umornta cuve-nimă. Iar băieții sînt uita la mine și rid pe înfundate. Cu toate acestea, s-au ridicat în picioare cum se cuvine, toți o dată, Serioja, elevul de serviciu, mi-a întins catalogul. Am trecut la catedră. Șed ca în porumb, mă uit la toți și nu știu ce să fac mai de-

Colaborare rodnică

Ing. CONSTANTIN TUZU
prim locuitor al Ministerului Industriei
Metalurgice și Construcției de Mașini

Una dintre cele mai semnificative trăsături ale timpului nostru o constituie satonomică unui nou tip de relații economice între state bazat pe principiile colaborării și ajutorului reciproc. Acest nou tip de relații economice funcționează între țările socialiste în cadrul pieții mondiale socialiste. Particularitatea calitativă a acestor relații este dorința de a valorifica în modul cel mai rațional și mai eficace resursele economice ale fiecărei țări, este năzuința celorlalte ajutoare economice, în vederea realizării unui avânt general.

Experiența Republicii Populare Române în domeniul colabării economice și tehnico-științifice cu celelalte țări socialiste din punctul de vedere al dezvoltării rapide a forțelor de producție, al înfloririi economiei naționale și al ridicării nivelului de viață al populației este un termen istoric scurt și obținut în condiții economice și tehnice foarte bune și în condiții de colaborare cu țările socialiste. În anii primului plan cincinal, am primit din Uniunea Sovietică o însemnată cantitate de mașini și utilaje industriale, precum și de materii prime, industriale de bază, astfel, U.R.S.S. a livrat țării noastre utilaje pentru centralele electrice noi, mașini moderne pentru sectorul construcției de mașini, o uzină coccchimică în mare parte automatizată, o fabrică de rulmenți de un înalt nivel tehnic, utilaj de bază pentru construirea unui amonblum de mare capacitate și a unui mare laminor de țevi. Tot din Uniunea Sovietică am primit utilaj pentru prima fabrică de antibiotice din țară, pentru o fabrică de materiale electroizolante, instalații pentru lucrarea minerurilor etc. Pe baza acordurilor economice încheiate, Uniunea Sovietică a livrat țării noastre utilaje și instalații de minereuri fier, de cocs metalurgic, și alte materii prime importante.

O deosebită însemnată și eficacitate are colaborarea tehnico-științifică dintre România și celelalte țări socialiste. Aceasta colaborare cuprinde o sferă largă de probleme, cum ar fi: acordarea reciprocă de documentații și asistență tehnică, specializări în școlile și uzinele diferite țări prietene etc. Volumul important de documentații primite din Uniunea Sovietică a înlesnit mult realizarea sarcinilor complexe ce s'au în fața industriei noastre de construcții de mașini de a asimila într-un termen scurt fabricația unor însemnat

o mare însemnată pentru dezvoltarea mai departe a colaborării economice între U.R.S.S. și celelalte țări socialiste o constituie vîntul U.R.S.S. din 30 octombrie 1956 în care se reafirmă hotărîrea guvernului sovietic de a asigura dezvoltarea și întărirea continuă a legăturilor economice dintre țările socialiste, pe baza principiului suveranității naționale al avantajului reciproc și al egalității în drepturi.

Succesele obținute de țara noastră în dezvoltarea economiei naționale se datorează muncii fără preget desfășurată de harnica noastră clasă muncitoare condusă de Partidul Muncitoresc Român, ampoarei și eficacității colaborării economice cu U.R.S.S. și țările frățești de democrație populară. Conștienți de acest lucru, poporul nostru este ferm hotărît să întărească legăturile prietenești cu marea Uniune Sovietică, cu toate țările care fac parte din puternicul lagăr al socializmului.

Nu, mă gândesc eu, nu pot să dau voie să iasă o să-i spună ofițerului tui. — Stai jos, îi zice eu, stai jos, rabdă puțin. — Se uzează și apoi ridică mina răbi. — Ce ore? — Ți-am spus să rabzi. — Nu cer voie afară, zice Skuduev. — urea să pun o întrebare. Ce munți sînt aceia de colo, de pe Hartă? — Mă întorc spre hartă. Dar harta e mută. Nimic, nu scrie pe ea. Cine știe ce lanț de munți mi este? — Și deodată aud că clasa imi șoptește. Elevii îi suflă însoțitorului: „Stanovoi și Iablonovii... Munții Stanovoi și Iablonovii!”

— De ce munți întreb, Skuduev? — Îi zice eu liniștit. — De astia? Așa, așa trebură să îi spus de la început Sînt munții Stanovoi și Iablonovii. Trebură să știi Afii făcut de mult lecția asta. Dă-mi carnetul tău de note. El se întinmă, îmi întinde carnetul de note și-mi turnă un unu mare de se întinde de la rubrica de geografie la aritmetică.

— Doar ce îmi puneți una? — zise el. — Pentru că nu știți lucruri atât de simple, — zic eu, și adaug în șoptă: — Nu-i nimic, nu-i nimic, să te înveți minte, pui de năpărcă!

— Și apoi strigă: „Treci la colț! La oră n-are astmior, nu știe munții Stanovoi și Iablonovii! Să stai acolo pînă sună clopotul!”

Trăsesi cu coada ochiului spre Iunker. Vedeți ce învâtoare sever sînt eu! Dor, spre fericierea mea, se auzi clopotul: lecția luase sfîrșit. Uff!... Lui catalogul și mă dusei spre cancelaria, intrai după colț și mă uitai în jur: ne coridor nu era nimeni. Alunci sării pe ferăstrău în grădina. Din ferestre în partea aceea școala nu era încercuită. Așa am fost prima lecție. Și fată cu mi-au sunat copiii. Nu știam atunci că o să devin mai tîrziu profesor cu adevărat. După terminarea războiului civil m-am apucat de învățătura și acum vă predau vouă, copii.

Cursa pentru primul loc

Conf. univ. COSTIN MURGESCU

Justificarea istorică a oricărei revoluții nu poate constă decît în fătura unor condiții de viață și dezvoltare socială superioară regimului anterior. Justificarea istorică a Revoluției din Octombrie, ca început al schimbării unui întreg sistem mondial, este fătura unor asemenea condiții superioare nu numai regimului anterior, ci și marile state industriale a foste de două sute de ori. Între 1913-1955, această apropiere se reflecta în faptul că în timp ce în S.U.A. producția industrială pe cap de locuitor a crescut de 2,3 ori, în Anglia de 1,6 ori, în Franța de 1,8 ori — în Uniunea Sovietică ea a crescut de 19,4 ori.

Ziua de 7 Noiembrie este, în mod firesc, în fiecare an, prilejul de a măsura — punind față în față — realizările socializmului și cele ale capitalismului. Pentru economiști — care privesc problema din punctul de vedere al condițiilor materiale de viață ale omeniilor, al capacității unui sistem sau altuia de a asigura avîntul forțelor de producție — această comparație este deosebit de instructivă și concludentă asupra cînd au în vedere evoluția producției pe cap de locuitor, evoluția productivității muncii, și a altor factori care dau răspuns întrebărilor ce-i preocupă.

Car e ra din acest punct de vedere situația și locul în lume al Rusiei înainte de Revoluția din Octombrie și care este astăzi? Limbajul cifrelor, chiar dacă este pentru unii mai arid, are avantajul de a fi precis. În industria industrială mondială, Rusia pre-revoluționară ocupă locul al cincilea în lume și al patrulea în Europa.

În comparație cu principalele țări capitaliste, rămînea în urmă a Rusiei era reflectată destul de puternic în faptul că volumul producției sale industriale, calculat pe cap de locuitor, era de 21,4 ori mai mic decît în S.U.A., de 14 ori mai mic decît în Anglia, de 13 ori mai mic decît în Germania. Dacă ne referim la principalele produse ale industriei grele și la principalele țări capitaliste, constatăm că producția pe cap de locuitor a Statelor Unite era mai mare decît a Rusiei (tabelul nr. 18,6 ori la energia electrică, de 25,9 ori la cărbune, de 10,9 ori la oțel, de 14,8 ori la ciment, de 3,3 ori la petrol, în ceea ce privește producția pe cap de locuitor, ea era în Rusia țaristă de 9 ori mai mică decît în S.U.A. și de 4,9 ori mai mică decît în Anglia).

Au trecut mai puțin de patru decenii, timp în care capitalismul n-a stat pe loc, iar prima țară a socializmului a suferit distrugerile uriașe a două răz-

boale care au pus în regiuni din cele mai bogate ale sale.

Rezultatul? Uniunea Sovietică ocupă primul loc în producția industrială europeană și al doilea loc în cea mondială. Socializma care o separă de vechile și marile state industriale a foste de două sute de ori. Între 1913-1955, această apropiere se reflecta în faptul că în timp ce în S.U.A. producția industrială pe cap de locuitor a crescut de 2,3 ori, în Anglia de 1,6 ori, în Franța de 1,8 ori — în Uniunea Sovietică ea a crescut de 19,4 ori.

Dinamica producției industriale în U.R.S.S. și S.U.A. (1948—1955)

Cresțerea anuală (+) sau micșorarea anuală (—) în % față de anul precedent.

	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955
U. R. S. S.	+26	+20	+23	+16	+12	+12	+13	+12
S. U. A.	+4	-7	+16	+7	+3	+8	-7	-10,4

Tabelul pune față în față ritmul și direcția și permanența creșterii producției industriale a Uniunii Sovietice cu ritmul încet, plin de oscilații și contradicții al evoluției producției industriale a S.U.A. În același timp, tabelul vorbește nu numai de două țări, ci de două sisteme economice. Tocmai de aceea se poate vedea că în ceea ce privește la el cu încredere partizanii și cei care se pretind obiectivi, după cum îl privește cu încredere partizanii și cei care se pretind obiectivi. Aceștia din urmă, în fața evidenței faptelor, încearcă cele mai variate explicații. Cînd le cereți mai amănunțit, constă însă o trăsătură comună: încercarea de a evita recunoașterea faptului că tabelul își are o explicație pe cît de simplă, pe atît de profundă, dincolo de cantități și produse: superioritatea sistemului economic socialist.

Tocmai această superioritate face ca Uniunea Sovietică să poată nu numai doborînd succese ca cele amintite, dar și să-și folosească cu precizie științifică pașii următori în cursa către primul loc. Al șaselea plan cincinal este în această cursă un nou pas, recuperarea unei alte părți a handicapului existent acum 40 de ani. Studiindu-l cifrele, e-

Smolnii în noaptea de neuitat

Pagini de istorie

Intregul Smolnii este luminat ca ziua. Multimi agitate iese de-a lungul tuturor coridoarelor lui. Toate încăperile palatului freacă de viață, dar cea mai mare afecțiune, un adevărat torent tumultuos, se revărsa asupra coridorului de la etaj. acolo, în camera cea mai din fund, s-a intrunit în ședință Comitetul militar-revoluționar. Citeva fete cu desvîrșire schie de obeșală tin toși vitejeși pe cer lămuriri. Indicații, să prezinte diferite cereri sau plingeri.

De lucrul acesta își dau seama și economiștii lumii capitaliste. Și ar fi și greu să nu-și dea seama. Tabelul de mai jos indică singur explicația succeseelor de pînă acum și perspectivele întrecerii:

De lucrul acesta își dau seama și economiștii lumii capitaliste. Și ar fi și greu să nu-și dea seama. Tabelul de mai jos indică singur explicația succeseelor de pînă acum și perspectivele întrecerii:

De lucrul acesta își dau seama și economiștii lumii capitaliste. Și ar fi și greu să nu-și dea seama. Tabelul de mai jos indică singur explicația succeseelor de pînă acum și perspectivele întrecerii:

De lucrul acesta își dau seama și economiștii lumii capitaliste. Și ar fi și greu să nu-și dea seama. Tabelul de mai jos indică singur explicația succeseelor de pînă acum și perspectivele întrecerii:

De lucrul acesta își dau seama și economiștii lumii capitaliste. Și ar fi și greu să nu-și dea seama. Tabelul de mai jos indică singur explicația succeseelor de pînă acum și perspectivele întrecerii:

De lucrul acesta își dau seama și economiștii lumii capitaliste. Și ar fi și greu să nu-și dea seama. Tabelul de mai jos indică singur explicația succeseelor de pînă acum și perspectivele întrecerii:

De lucrul acesta își dau seama și economiștii lumii capitaliste. Și ar fi și greu să nu-și dea seama. Tabelul de mai jos indică singur explicația succeseelor de pînă acum și perspectivele întrecerii:

Cu ce ropot de aplauze te nu conțenește este intimpinată comunicarea mult așteptată a Puterea sovietică a pătruns, în sfîrșit, în Palatul de larnă și miniștrii capitaliști au fost areștați! Deodată se urcă la tribuna locotetului menșevic Kuciin, care juca pe vremea aceea un rol de seamă în organizația din armată și ne amenință că va trimite imediat soldații pe în fruntă său împotriva Petrogradului.

Acesta nu sperie pe nimeni. Nici afirmația că întreaga mare țărănească se va revărsa peste noi și ne va înghiți, nu sperie pe nimeni.

Vladimir Ilici se simte la largul lui: vesel, lucrind neobosit, a și izbucit să scrie pe un noua, într-un colț, decretule cu privire la cele noutăți, decretule, care vor deveni cîndva — știm asta de pe acum — cele mai mărețe pagini ale istoriei veacului nostru.

Acestor rînduri scrise în fuga le adaug amintirile mele despre numirea primului Consiliu al comisarilor poporului, Lucrurile se petreceau într-o cămaruță din Smolnii, unele pe scaune erau îngrămădite patoane și șepci și toată lumea se înghesuia în jurul unei mese prost luminată. Aliegem conducătorii Rusiei noi. Mie mi se pare că alegerea se făcea adesea pe baza nimerăală și mă temeam că între sarcinile uriașe care le stăteau în față și oamenii aleși este o prea mare neconcordanță; cunoaștem bine acești oameni și mi se pare că nu sînt încă pregătiți pentru cîntare sau cîntare specialitate. Lenin mă opri cu un gest enervat și spuse zîmbind:

— Asta deocamdată, apoi o să vedem: în toate posturile e nevoie de oameni de răspundere. Dacă nu se vor dovedi capabili, o să-i putem înlocui.

Cîta dreptate a avut! Unii, desigur, au fost înlocuiți, alții au rămas la posturile lor. Și cîți dintre cei care au pornit sfîrșit la îndeplinirea misiunii ce le-a fost încredințată nu s-au dovedit după aceea că sînt cu totul la înălțimea ei! Au fost și dintre aceia, desigur, și nu numai printre spectatori dar chiar printre participanții la revoluție, care și-au pierdut capul în fața perspectivei grandioase și în fața greutăților ce păreau de neîntîlnit, Lenin privea cu un umilitor, singerece îndeplinirea sarcinilor și a pus mina pe fruntea conducerii și siguranța cu care un pilot încercat apucă cîrma unui uriaș transatlantic.

A. V. LUNACEARSKI

In primele zile ale lui Octombrie

După terminarea Congresului al II-lea al Sovietelor din Rusia, la care eu am fost delegat al flotei din Marea Baltică, un grup de delegați marinari, printre care și eu, ne-am dus la Smolnii să ne primim actele. În camera în care se eliberau actele n-a spus că tovarășii Lenin vrea să stea de vorbă cu marinarii. Vladimir Ilici ne-a întîmplat cu cuvintele:

— Toarăși marinari, ziarul menșevic „Nasa Jizn” a anunțat că „Comitetul Central al flotei” s-a raliat la Comitetul de apărare pentru salvarea patriei și a revoluției. Aceasta este o organizație contrarevoluționară și voi delegații la congres, nu trebuie să vă împroștiți pînă nu veți pune capăt acestei situații scandaloase.

Aceasta a fost prima mea întîlnire cu marale conducător.

Imediat, chiar la Smolnii, a fost convocată o consfătuire a delegaților marinari. La această consfătuire a fost creat un comitet revoluționar maritim-militar compus din zece oameni. La prima ședință a comitetului eu am fost ales președinte. După ședința m-am dus la tovarășul Lenin și i-am raportat despre formarea noului organizații revoluționare, care urma să dizolve „Comitetul Central al flotei”. Tovarășul Lenin a aprobat în totul măsurile noastre.

În aceeași zi, „Comitetul Central al flotei” a fost dizolvat. Comitetul revoluționar maritim-militar și-a început activitatea.

Mă duceam aproape zilnic cu raportul la tovarășul Lenin, primind de la el indicații și sarcini foarte variate.

Într-o noapte, după ce i-am prezentat raportul obișnuit, Vladimir Ilici mi-a spus:

— Am oarecari îndoieli în privința pazei institutului Smolnii. Controlează imediat dacă e bine asigurată și raportează-mi.

Am executat imediat ordinul tovarășului Lenin. În urma raportului meu, comandantul clădirii a fost înlocuit.

Tovarășul Lenin conducea personal apărarea Petrogradului, mobilizînd toate forțele pentru lupta împotriva bandelor lui Kerenski, care se aflau în preajma acestui oraș, leagăna al revoluției.

Îmi aduc aminte că la 12 sau 13 noiembrie 1917 am fost chemat la biroul comandantului districtului militar Petrograd. În cabinetul comandantului se ținea o consfătuire sub președinția tovarășului Lenin.

Pe o masă mare se afla harta Petrogradului și a împrejurimilor lui. Se discuta planul de nimicire a bandelor lui Kerenski. Vladimir Ilici mi-a întrebare cu ce ar putea flota să ajute unitățile de uscat, în afară de dețasament de matri.

După ce am văzut cum erau dislocate forțele inamicului, am spus că flota ar putea să bombardeze bandele lui Kerenski care se aflau la Tarskole Selo. Focul se putea deschide din două părți, din tunari maritime cu trageri lungi, în Canalul maritim trebuia adus cruciștorul „Oleg”, care putea bombarda întreaga regiune Tarskole Selo cu tunuri de 130 milimetri din spre nord-vest, iar douăzeci torpiloare de tipul „Novik” ar putea fi trimise pe Neva, în regiunea satului Ribafkole, pentru a bombarda Tarskole Selo din spre răsărit, cu tunuri de 100 de milimetri. Nici cele mai bune trupe n-ar rezista unui astfel de tir.

Tovarășul Lenin a arătat foarte mult interes pentru planul meu. El mi-a pus o mulțime de întrebări, a cercetat în amănunt posibilitatea executării operației propuse și, după ce s-a convins că e bine întocmit și că trebuie să dea rezultate bune mi-a dat dispoziția și să-i raportez regulat cum se desfășoară acțiunile.

În aceeași zi, Comitetul revoluționar maritim-militar a cerut de la Kronstadt să fie trimise la Petrograd trei torpiloare. Seara, pe unul din ele au fost convocati reprezentanții comitetelor de vas, au fost discutate toate detaliile operației proiectate și s-a adoptat hotărîrea: La orele zece dimineață să fie ridicade podurile Nikolatski, Dvorofski, Troifski, Litteinski și podul pe care trecea linia

de cale ferată spre Finlanda, torpiloarele s-au trecur pe lumină pe sub poduri și să ocupe poziție în dreptul satului Ribafkole, iar în zorii zilei următoare să bombardeze Tarskole Selo. Pentru corectarea trului au fost elaborate condiții de semnalizare cu rachete de pe înălțimea de la Pulkovo, unde a fost trimis în acest scop un grup de semnalizatori, tot din rândurile marinariilor de pe torpiloare. De îndată ce vasele au ajuns la Petrograd, ofițerii de pe torpiloare au coborît pe mal și nu s-au mai întors.

Pe cruciștorul „Oleg” s-a finit o consfătuire cu reprezentanții comitetului vasului. După ce am preluat în amănunțime ordinul tovarășului Lenin noi am fixat poziția pe care cruciștorul urma să o ocupe în zorii zilei următoare și am sennat cu racheta, dat de pe înălțimea de la Pulkovo, joc asupra obiectivelor din Tarskole Selo.

După elaborarea tuturor detaliilor legale de executare a operației, în cursul nopții i-am raportat tovarășului Lenin cum stau lucrurile. Tovarășul Lenin m-a ascultat cu multă atenție și a cerut ca după terminarea tuturor pregătirilor, adică după ce vasele își vor ocupa definitiv pozițiile, să-i raportez lui personal, încă o dată.

Pe vase s-a muncit toată noaptea. Au fost completate stocurile de muniții și de alimente. A fost verificată tehnica de luptă. A doua zi dimineață, torpiloarele au plecat. Toată munca era condusă de matri de rînd.

La orele 11 seară am văzut ultimul vas trebind pe sub podul Finlandei. În aceeași zi cruciștorul „Oleg” și-a ocupat poziția în Canalul maritim. Totul era gata.

Aproape de ora una noaptea, m-am dus la Smolnii și i-am raportat tovarășului Lenin că ordinul lui a fost executat: vasele au ocupat poziții de luptă, observatorul a fost organizat, în zorii zilei urma să începem nimicirea bandelor albe ale lui Kerenski. Tovarășul Lenin m-a ascultat și mi-a spus că a văzut vasele trebind pe Neva și că încă în cursul zilei i se rapoartase că noi am oprit aproape toată circulația în oraș, ridicînd podurile.

I-am arătat că este foarte riscant să treci cu vasele noaptea pe sub poduri: locul e îngust și vasele s-ar putea oțarî, Tovarășul Lenin mi-a spus:

— Just, just, asta principala noastră sarcină este să nimicim bandele înarmate ale lui Kerenski.

El o ordonat însă să nu începem bombardamentul în zorii zilei, pentru că avea informații că dușmanul fugе din Tarskole Selo.

Primind această nouă indicație a tovarășului Lenin, m-am urcat în automobil și, noaptea, pe un drum extrem de noroios, desfundat, cu totul necunoscut, am plecat spre Ribafkole. Am ajuns cu o salupă la torpilorul din capul coloanei. Nimeni nu dormea pe vase, toți erau gata, în așteptarea rachetei de pe înălțimea de la Pulkovo. Am transmis ordinul tovarășului Lenin precum și vetea că Kerenski juge împreună cu bandele sale.

Ordinul tovarășului Lenin era lege. El a fost executat întocmai.

A doua zi dimineață am aflat că Kerenski a fugit din Tarskole Selo în „direcție necunoscută”.

Pește două-trei zile, torpiloarele au plecat la Kronstadt. În locul lor, la Ribafkole a acostat canoniera „Hivine”, care a apărut pînă la începutul lernii, de pe Neva, Petrogradului revoluționar.

În zilele acelea Vladimir Ilici ne considera pe noi, marinari, drept cea mai de nădejde organizație militară și spunea în repetate rânduri:

— Revoluția era nevoie de voi, marinarii, în locurile cele mai periculoase.

Marinorii s-au arătat demni de încrederea pe care le-a acordat-o murele Lenin.

I. VAHRAMEIEV

(Din volumul „În curs de apariție „Amintiri despre V. I. Lenin”)

Un plan grandios

Ing. M. DAVIDOV

Directivile Congresului al XX-lea al P.C.U.S. au pus în față un plan cincinal prevăd că în anul 1960 producția de energie electrică să atingă 320 miliarde kilowatt-ore.

Pe lămul de inspirația numai cînd îți imaginezi tot ce te va realiza în decursul actualului cincinal. Și în aceste clipe, vrei să privești în viitor — să dai frîu liber fantaziei — să visezi.

Avem în față țaria hipsonetrică a Uniunii Sovietice. Ea arată că pe teritoriul țării noastre fluviile sînt repartizate în nord, a-mezul și în sud, în multe multe fluviu decît în alte regiuni.

Debitul fluviului giberlene Enisei, Obi și Lena atinge 1.430 de miliarde de metri cubi de apă anual, ceea ce înseamnă peste o treime din debitul anual al tuturor fluviilor U.R.S.S.

Natura a gesculor nordice de căldură sudului și de pămînturile fertile. Se naște astfel întrebarea dacă ele ar putea fi unite. Răspunsul e afirmativ. Omul este în stare să schimbe cursul fluviilor Enisei și Obi spre sud, spre depresiunile Turanskaia și Caspică, precum și spre Kazahstanul Central. Aceasta va îngădui intrucivă și să se încredințe spre nord, în Siberia, o parte din căldura soarelui. Umezeala luată din sudul Ucrainei din Crimeea și bazinele Nipruului, Donului și Kubanului.

Pentru aceste pămînturi poate fi folosită apa fluviilor din nordul părții europene a U.R.S.S. — Peciora, Dvina de Nord, Mezen și Onega, al căror debit general este de 286 miliarde de metri cubi pe an, adică cu mult mai mare decît debitul Volgăi.

În prezent s-a dovedit că e-

deplin posibil în dreptura apei fluviilor din nord spre Don și Nipru. Cursul urmat de aceste ape ar putea fi următorul: apele Peciora, sălăvile de un nod hidroelectric la Ust-Sciugorsk, vor trece printr-un canal în rîul Vîcigda, apoi se vor urca cu Dvina de Nord și prin rîul Suhona se vor revărsa în lacurile Kubenskoe și Beloe.

Din lacul Beloe apa va trece în rîul Mologa, și apoi printr-un canal în Voiga — în rezervorul de apă Ivan-kovo. De acolo va înainta printr-un canal pînă în Iskra, apoi în rîul Moscova, pe care se va construi un baraj fără a se ridică nivelul apei.

O parte din apele venite din nord, după ce va trece pe la hidrocentralele de pe Don, va curge în jos, iar alta parte se va îndrepta prin valea rîului Devița și printr-un canal de legătură spre rîurile Oskol și Severni Donei, iar prin afluentul Bereka va ajunge în Orel. Apoi apa se va vărsa pe Nepru și energia ei va fi folosită în cele trei hidrocentrale: Dneprodzerjinsk, Dneproghesk și Kahovka.

Canalele de legătură și abilită inundate ale rîurilor cu apă puțină, înflorite în drum, vor fi transformate în magistrale navigabile cu ape adînci, care vor uni mările Neagră, Baren, Alba și Baltică Lungimea totală a căilor navigabile va fi de peste 1000 kilometri. Aceasta înseamnă de două ori mai mult decît toate căile de apă ale S.U.A. Afară de aceasta, se va asigura irigația și inundarea pămînturilor roditoare din sudul Uniunii Sovietice.

SIBIU

Impreună cu un grup de lucrători din agricultură am făcut de curtea noastră în Uniunea Sovietică. Vizitele la Exponziile agricole unlonală și în unele sovhozuri, discuțiile purtate cu remarcabilii oameni de știință sovietici ne-au ajutat să aflăm răspuns multor probleme ce ne preocupă, altl în domeniul sporirii producției agricole, cît și în acela al ameliorării raselor de animale și al obținerii unor cantități mai mari de carne și lapte.

Zilele acestea, în cadrul unei consfătuiri, am împărțat muncitorilor și tehnicienilor de la gospodăria de stat Dealul Ounei Sibului impresii din această călătorie.

Cel discutate cu ocazia consfătuirii au trezit interes în rîndul muncitorilor gospodăriei de stat.

Ing. VICTOR PRICOP

TIRGOVIȘTE

În colaborare cu fițila S.R.S.C., Consiliul raional A.R.L.U.S. Tirgoviște a organizat în numeroase întreprinderi și instituții conferințe și referate consacrate prezentării noilor realizări ale științei și tehnicii sovietice. În instituțiile spitălești s-au finit în aceste zile referate ale medicilor B. Georgescu și C. Radulovici cu tema: „Noi procedee ale medicinei sovietice în tratamentul bolilor interne și în chirurgie”. De asemenea, la stația de radioamplificare, se transmite o ciclu de expuneri intitulată: „Învățăm din experiența U.R.S.S.”.

În căminele culturale sălești din comunaele Volnești, Răvada, Băleni, Jilț și s.a. s-au desfășurat în aceste zile festivaluri ale cîntecului și dansului sovietic, la care și-au dat concursul cele mai bune formațiuni artistice din cuprinsul raionului.

I. TEPELEA

În ultimul timp în orașul Tecuci au avut loc numeroase manifestări culturale și artistice închinăte prieteniei romino-sovietice.

De deosebit interes și de o participare numeroasă s-a bucurat conferința tov. locot, colonel Georgehe Voii care a înfățișat influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie asupra mișcării muncitorești din țara noastră.

În sala „Haia Litși”, s-a desfășurat simpozionul „Lupta Unului Sovietic pentru coexistența pașnică între popoare”. Cu acest prilej au prezentat expuneri dr. Mihail Rădulescu, Ștefan Bucumescu și Elena Dănilă.

Despre experiența pedagogiei sovietice a vorbit în fața cadrelor didactice din cuprinsul orașului tov. Ștefan Tomozel, șeful secției ronale de învățămînt. În întreprinderile și cooperativele meșteșugărești din Tecuci au avut loc consfătuiri de producție în cadrul cărora muncitorii și cooperatorii au discutat despre însemnătatea folosirii metodelor sovietice de lucru în creșterea productivității muncii.

MARIA STEINER

Declarația guvernului U. R. S. S.

cu privire la bazele dezvoltării și întăririi prieteniei și colaborării între U. R. S. S. și celelalte țări socialiste

Baza de nezdruccinat a relațiilor externe ale Uniunii Republicilor Socialiste este o prietenie și colaborare reciprocă și egalitate în drepturi în relațiile economice.

Acest principiu trebuie să se extindă și asupra consilierilor. Se știe că în perioada inițială a formării noului ordin social, cererea guvernelor țării de democrație populară, Uniunea Sovietică a trimis în aceste țări un număr de specialiști ai săi — ingineri, agronomi, lucrători științifici, consilieri militari. În ultima perioadă guvernul sovietic a ridicat în repetate rânduri în fața statelor socialiste problema rechemării consilierilor săi.

Intruc în prezent, în țările de democrație populară există cadre naționale calificate în toate domeniile economice și militare, guvernul sovietic consideră că trebuie să examineze de urgență împreună cu celelalte state socialiste problema utilizării rămăniților pe viitor în aceste țări a consilierilor U.R.S.S.

În domeniul militar o bază importantă a relațiilor dintre Uniunea Sovietică și țările de democrație populară este Tratatul de la Varșovia prin care semnatarii lui și-au asumat obligații politice și militare corespunzătoare, printre care și obligația de a lua „de comun acord măsurile necesare pentru întărirea capacității lor de apărare, pentru a apăra munca pașnică a popoarelor lor, a garanta integritatea granițelor și teritoriilor lor și a asigura apărarea împotriva unei agresiuni posibile”.

Se știe că în conformitate cu Tratatul de la Varșovia și cu acordurile guvernamentale, în republicile Ungară și Română se află unități sovietice și în Republica Polonă, unitățile sovietice se află în baza acordului de la Potsdam intervenit între cele patru puteri și în baza Tratatului de la Varșovia.

În celelalte țări de democrație populară nu există unități militare sovietice.

În vederea asigurării securității reciproce a țărilor socialiste, guvernul sovietic este gata să examineze, împreună cu celelalte țări socialiste — participante la Tratatul de la Varșovia, problema trupelor sovietice aflate pe teritoriile țărilor mai sus menționate.

În această chestiune guvernul sovietic pornește de la principiul general că staționarea trupelor unui anumit stat — participant la Tratatul de la Varșovia — pe teritoriul unui alt stat — participant la Tratatul de la Varșovia — se întâmplă în baza înțelegerii dintre toate țările participante la tratat și numai cu consimțământul aceluia stat pe al cărui teritoriu, la cererea sa, sînt staționate sau vor fi staționate aceste trupe.

Guvernul sovietic consideră necesar să facă o declarație în legătură cu evenimentele din Ungaria. Desfășurarea evenimentelor a arătat că oamenii muncii din Ungaria, care au

realizat un mare progres pe baza orînduirii democrat-populare, pun în mod just problema necesității lichidării lipsurilor serioase existente în domeniul construcției economice, al ridicării continue a bunei stări materiale a populației, al luptei împotriva denaturărilor birocratice din aparatul de stat. La această mișcare justă și progresistă a oamenilor muncii s-au alăturat însă rapid forțele reacționare și ale contrarevoluției, care încearcă să folosească nemulțumirea unei părți a oamenilor muncii pentru a submina bazele orînduirii democrat-populare din Ungaria și a reinstaura în această țară vechile rînduiri capitaliste-moșteresci.

Guvernul sovietic și al întregului popor sovietic regretă profund că desfășurarea evenimentelor din Ungaria a dus la vărsări de sînge.

În rugămintea guvernului popular ungar, guvernul sovietic și-a dat consimțământul la deplasarea în Budapesta a unor unități militare sovietice pentru a ajuta armata populară ungară și autoritățile ungare să instaurare ordinea în țară.

Avînd în vedere că staționarea pe viitor a unităților militare sovietice în Ungaria poate servi ca pretext pentru o și mai mare agravare a situației, guvernul sovietic a dat ordin comandamentului său militar să retragă unitățile militare sovietice din orașul Budapesta imediat ce acest lucru va fi considerat necesar de către guvernul ungar.

În afară de aceasta, guvernul sovietic este gata să înceapă tratativele corespunzătoare cu guvernul Republicii Populare Ungare și cu ceilalți participanți la Tratatul de la Varșovia, în problema menținerii trupelor sovietice pe teritoriul Ungariei.

Apărarea cuceririlor socialiste ale Ungariei democrat-populare este în acest moment obligația principală și sîntă a muncitorilor, țărănilor, intelectualilor, a întregului popor ungar.

Guvernul sovietic își exprimă convingerea că popoarele țărilor socialiste nu vor permite forțelor reacționare externe și interne să zdruccine bazele orînduirii democrat-populare, cucerită și consolidată prin lupta plină de abnegație și prin munca muncitorilor, țărănilor, intelectualilor și funcționarilor. Ele vor depune toate eforturile pentru ca, lichidînd toate piedicile care stau în calea întăririi continue a bazelor democratice, a independenței și suveranității țărilor lor, să dezvolte pe viitor bazele socialiste ale fiecărei țări, economia și cultura fiecărei țări, pentru creșterea continuă a bunei stări materiale și a nivelului cultural al tuturor oamenilor muncii; ele vor întări unitatea fraternă și ajutorul reciproc între țările socialiste pentru întărirea măreței cauze a păcii și socialismului.

Un ziarist englez a scris o carte intitulată „10 zile care au zguduit lumea”. E vorba despre asaltul Palatului de Iarnă și despre salva de pe „Aurora”, despre focurile de la răsucile Petrogradului și despre decretul semnat de Lenin, despre complexitatea revoluției și despre măreția suferințelor lui.

Nu există om în lume care, amintindu-și de zilele care, în octombrie 1917, au zguduit lumea să nu-și dea seama: Rusia a dat semnalul unei noi ere în istorie.

Zguduirea lumii acum 39 de ani, n-a avut desigur același efect pentru toți. Ea a însemnat pentru unii, și prin de pesimism pentru alții, istoria e legată prin prea multe fire pentru ca explozia produsă pe a șasea parte a globului pămîntesc să poată rămîne izolată. Existența unui stat al muncitorilor și țărănilor în U.R.S.S. este un bun și al proletarietului american, legislația muncii din Uniunea Sovietică ridică lupta greviștilor din Londra pe o scară mai înaltă, politica de pace a guvernului sovietic ușurează mult activitatea luptătorilor pentru pace din lumea întreagă.

Pînă în 1917, milioane de manuale de școală s-au ocupat cu mistificarea istoriei, și astăzi încă în Apus este folosită în acest scop o impresiionantă caricatură de hîrtie. Dar oamenii

Anii noi

au învățat să judece după fapte și lîrta simplă, modestă, pe care a fost lipărit, 24 de ore după cucerirea Palatului de Iarnă din Petersburg, Decretul asupra păcii, a căpătat dintr-o dată valoarea pe care mi de toamri cu hîrtie luxoașă sînt departe de a o putea avea...

Primiți cititori ai Decretului asupra păcii, care purta încălțările lui Lenin, au fost oamenii din Petrograd: mamele strîngîndu-și salul în jurul umerilor, soldații trăgîndu-și de la gîrlă gîrlă gîrlă de mîlă, muncitorii cu fețe sînte de nesomni și cu pe de uly pe haina de piele, profesori pe care vîltoarea revoluției i-a scos din bibliotecă... Oamenii aceștia, care au trăit grozăviile începutului de secol, care așteptau în nopți lungi scrisori de pe front, care li acleamaseră pe Lenin în piața gării Finlandeze, oamenii aceștia zguduit lumea mult mai profund decît orice oricine altcineva înaintea lor. Nu există azi om liber în lume, care gîndindu-se la Petersburgul acelor zile, la oamenii lui Octombrie 1917 să nu încerce un sentiment puternic în care grandiosul se împletește cu dragostea simplă, omenească, eroismul cu recunoștința cea mai profundă.

S-a spus de multe ori că Revoluția rusă a deschis o eră nouă în istoria omenirii. Cîzînd cu toții de acord asupra acestui lucru, oamenii li înțeleg a deșea în mod deosebit. Era nouă a

însemnat libertate și speranță pentru popoarele Rusiei și avînt revoluționar în Orient, ridicarea din beznă a miliioane de conștiințe și spulberarea ciliilor în cartierele muncitorești ale marilor orașe... Dar marcîndu-și prezența prin pași de gigant, făcînd să se cîntecureze pămîntul și suflînd cu putere în pînzele corăbii progresului istoric, popoarele au întîmpinat rezistența celor pentru care era nouă însemnat începutul sîrîșitului. Toți își aduc aminte că asaltul Palatului de Iarnă i-a urmat asaltul unor armate din țările capitaliste împotriva statului sovietic. Nimeni n-a uitat că Decretului asupra păcii votat de Congresul Sovieticilor de muncitori, țărani și soldați, i-a urmat intensificarea muncii în zănele de război ale apusului. E încă vie în memoria tuturor faptul că la strădăniile Uniunii Sovietice de a înlocui celui de al patrulea deceniu de a bara drumul renașterii militarismului german, cercurile reacționare internaționale au răspuns prin aducerea lui Hitler la putere.

Unii își mușcă buzele de lăcomie, gîndindu-se la eșecurile pe care le-a întîmpinat politica de înăbușare a statului sovietic. Pe vremuri, ei se mai puteau consola, vînturînd ideea că Octombrie 1917 a fost un anemie „specific rusesc” și că nicăieri în lume nu s-a mai făcut pentru precipitări asemănătoare. Miopia și ura au făcut pe acești domni să nu vadă că nu există pe glob popor care să nu adate și să nu dorească din tot sufletul primăvara...

Acum, cînd la 39 de ani de la Revoluția din Octombrie, fac bilanțul primăverii în lume, oamenii se gîndesc la trecut. Ei știu că au fost vremuri grele, cînd Moscova ducea lipsă de hrană și căldură, cînd funcționarii făceau socoteliile pe spatele foliilor din registre vechi de zeci de ani — pentru că să poată apărea ziar, cînd buturii lăsau plina o zi să se învechească, pentru că pînca vechi este mai sporică. Era un soi ciudat de primăvară pe care oamenii li, numeau „comunism de război”. Ei răbdau de foame dar sfidau cu ironie pe sceptici. Nu cereau decît un singur lucru: pace. Furnalul din Magnitogorsk avea nevoie de pace pentru că să poată turna oțel pentru tractoare și pluguri. Țăranul din Ucraina avea nevoie de pace, pentru a putea folosi tractoarele și plugurile pe întinsul nesfîrșit al stepii. Minerul din Donbass avea nevoie de pace pentru a scoate la iveală cărbunii dători de lumină și căldură. Studentul din Moscova avea nevoie de pace pentru că să poată lua niște înălțime ameliitoare ale științei. Strîngîndu-și rîndușile, lichidînd intervențiile armate și contrarevoluția internă, oamenii sovietici au obținut război de pace de care aveau nevoie. Mulți au spus atunci că ceea ce se întîmpla în Uniunea Sovietică e un miracol. Unii strîni care veneau să vadă furnalele, le plăpău să vadă dacă nu sînt de carton; vîzînd oamenii zîmbind pe stradă ei îi opreau să-i întrebe cine le-a ordonat s-o facă. Dar prețindînd în lume muncitorii, țărănilor, intelectualii clarvăzători și au și țără și în acele zile auzite sînt de oțel și că veselia este izvorîtă din inimă. Alături de oamenii sovietici, ei credeau în izbînda totală a primăverii, și le-au asigurat acestora — în ciuda încercărilor de tot felul — liniștea necesară construcției...

Spre sfîrșitul celui de-al patrulea deceniu, muzii dăduseră deja furie, vremea lucrului era aproape. Atunci, sîntu popoarele, reacțiunea și-a dat fructul fîrburii. Capul care și-a încercat nebușească de a sparge zidul de oțel al puterii sovietice luseșe găsit. Și astel Hitler dezlîngînd războiul...

Oamenii sovietici avertizaseră de mult despre pericolul războiului. Dar discursurile diplomaților sovietici au fost calificate drept „propagandă”, iar propunerile lor prin care chemau toate puterile interesate în menținerea păcii să se opună lui Hitler au fost considerate „inoporlune”. Era și aceasta o încercare de a opri mîmăra în loc, dar și de data aceasta e-a s-a dovedit invincibilă. Oamenii sovietici au apărut onoare patriei lor, au adus liberate popoarelor, au deschis drum larg sufletului proaspăt care bate astăzi în lume.

După război, mulți nu și-au ascuns dezamăgirea. Ei nădăjduiau să vadă Uniunea Sovietică stabilă, dar s-au convins repede că e mai înfloritoare decît oricînd. Ei se amăgeau că prestigiul sovietic va scade după război și s-au trozit cu zeci de milioane de invidienți acclamîndu-i pe conducătorii sovietici.

Și astăzi mai sînt încă oameni care încearcă să explice dragostea și respectul de care se bucură Uniunea Sovietică ca datorîndu-și cine știe cîror mijloace ascunse. Ei uită că politica sovietică a fost întodeauna o politică de pace și prietenie cu toate popoarele, că „secretul” constă în aceea că Uniunea Sovietică a promovat și a sprijinit întodeauna relațiile pașnice între state. Desigur, în complexul relațiilor internaționale, nu toți dau același cuvinte aceleși înțelesuri, și dacă pentru unii cuvîntul pace este echivalent cu libertatea de a dicta nestîngherit altora, pentru popoarele lumii ei are cu totul alt înțeles.

Puterile occidentale acuză, nu o dată — fășî sau nu — Uniunea Sovietică că existența ei influențează destrămarea imperiului colonial. Dar așa zisa „influență sovietică” în Asia nu este nimic altceva decît afirmarea de către popoarele Asiei a faptului că aprobă mai degrabă relații pe picior de egalitate (cum sînt cele practice de Uniunea Sovietică) decît discreditarea relațiilor coloniale pe care unii înțeleg să le mențină cu tot dinadinsul. Sute de

milioane de asiatici își aduc aminte că epoca dominației nestîngherite a puterilor vest-europene în această parte a lumii n-a însemnat decît foamete și bici, mizerie și boală. Cele 10 zile care au zguduit lumea, nu puteau să lase de a parte Asia.

Pentru asiatici, Uniunea Sovietică nu este numai țara care ajută frăște la construirea unei vieți noi în China renașcută, care construiește fără condiții uzine metalurgice în India, care a ajutat, fără pretenții, Kabulul să devină un oraș modern. Pentru sute de milioane de asiatici, Uniunea Sovietică este în același timp statul care a rezolvat una din problemele cruciale ale tuturor timpurilor — libertatea și egalitatea națională. Orice asiatic auzise și înainte că muncitorul uzbec care intră în schimb după un muncitor rus, primește pentru aceeași muncă prestată același salariu — să orice învățat chirurgical și liber să aibe în dispoziție științifice altă părere decît un coleg de-al său rus, că orice daghestan cu aptitudini poate deveni inginer, scriitor, sau ministru. Toți oamenii știu însă că a mai bine să vezi o dată decît să auzi de o sută de ori. Vîzîndu-i pe inginerii sovietici veniți pe șantierul din India — localnici cu simț și că lipsa de prejudecăți naționale e o faptă pe care oamenii sovietici o poartă nu numai la ei acasă ci oriunde s-ar afla. Primindu-i pe specialiștii sovietici care pe niste frași, afganji sînt acum siguri că tot-a lipsă de prejudecăți rasiale se poate transforma dintr-un deziderat într-o realitate practică. Desigur, toate aceste pot să nu convină unora — dar asta nu poate împiedica realitățile să fie realități... De-a lungul anilor, oamenii sovietici au spulberat atîtea calomnii încît chiar și cei care au rezerve față de socialism au început să fie mai circumspecți.

Propagandei antisovietice nu poate să-i placă faptul că revoluționarii ruși au intrat pe scena istoriei luptînd pentru 8 ore de muncă, pentru că tot astăzi să se gîndească la ziua de 7 sau chiar 6 ore, nici faptul că după revoluție a crescut enorm consumul de țesături de bumbac, pentru că astăzi consumul acestora s-a scadut în favoarea țesăturilor de mătase, nici faptul că neneclînd o clipă lupta lor pentru pace, oamenii sovietici au grijă să nu le lipsescă nimic din ceea ce trebuie pentru apărarea cuceririlor lor...

Muncitorii Rusiei au zguduit acum 39 de ani lumea, deschînd drumuri noi istoriei. Ei erau pe atunci slabi dar încrezători în victorie. Cu atît mai încrezători în victorie sînt ei astăzi, cînd statul sovietic socialist a devenit una din marile puteri ale lumii. Neîfîind în stare să conteste dorința de pace a statului sovietic, neîfîind în stare să umbrească valoarea inițiativelor sale, unii înăbușă cu explicit toate acestea prin fabricăuna statului sovietic. Dar țara care a clădit prima în lume o uzină electrică funcționînd pe baza energiei atomice, care redă agriculturii (înaintea ei suprafața multor state europene luate la un loc, care își propune proiecte de întoarcere a cursurilor marilor fluvii, nu poate fi o țară slabă decît în inclinația bolnăvicioasă a unora. Cîndva, pe vremea primilor ani ai construcției și le-au asigurat acestora — în ciuda încercărilor de tot felul — liniștea necesară construcției...

N. I. OSENEV „Primul cuvînt al Puterii Sovietice”

Prin locuri ce amintesc de zilele revoluției

(urmăre din pag. 1-a)

profund, mai sugestiv ca nenumărate volume savante.

Două fotografii vechi pe peretele Muzeului „Lenin” din Leningrad, instalat în palatul dăruit de Ecaterina II-a prințului Orlov.

Lenin la Congresul al III-lea al Cominternului. Pe treptele din spatele tribunei, cu carnetul în mînă, cu crononul într-ala, Lenin pregătește notele pentru cuvîntul de încheiere. Deodată, o frază din cuvîntarea unui vorbitor i-a atras atenția. A ridicat capul, și-a intrerupt însemnările... Apoi, pe scara tribunei, conducătorul primului stat revoluționar se apleacă din nou asupra carnetului.

O rubașcă — cămașă rusească ce-nușe de bumbac, închisă la gît — cu aceasta umbra îmbrăcat Lenin care se ascundea la Razliv de copiii guvernului provizoriu. În altă sală, o haină neagră, simplă — într-un loc parcar și puțin circiță, peticiță... haina lui Vladimir Ilici Ulianov-Lenin, președintele Consiliului Comisarilor Poporului...

Smolnii. Statul major al revoluției. Camera împărțită în două printr-un paravan, care a slujit drept locuință și birou lui Lenin și Krupskaii în primele luni după victoria revoluției — două paturi, dulap, fotolii, masă, birou, divan. Totul e simplu, modest și parcă simțit o mare lumină și curățenie...

Camere mari, luminoase. Nobili și pravoslavnicii „Societății pentru educarea fetelor nobile” care clădiseră Institutul Smolnii ca „școală de supunere față de Dumnezeu și credință față de țară” ar fi fost desigur oarecum surprinși dacă ar fi vizitat clădirea uriașă și tăcută în zilele în care proiectarii ai „Putilovului”, marinarii și soldații roșii treceau alergînd prin coridoare, cu ordine de la Comitetul militar-revoluționar sau hureducînd pe trepte mitraliere pe roți.

Aci a redactat Lenin apelul „Către cetățenii Rusiei”: „Guvernul provizoriu e răsturnat. Puterea de stat a trecut în mîinile Comitetului militar-revoluționar, organul Sovietului din Petrograd... Victoria cauzei pentru care a luptat poporul... e asigurată. Trăiască revoluția muncitorilor, soldaților și țărănilor!”

Primea oară după veacuri și milenii, omul își deoștia spinarea, sfărîma cătușele și își ridică fruntea spre soare.

Leninskie Gorki

Cîteva zeci de km de Moscova. Leninskie Gorki. Fostul domeniu al feului polițist din Moscova, pus la dis-

poziția lui Lenin în vara anului 1918, după atentatul care avea să zdruccine alți de greu sănătatea, zbrăucînd de anii de temniță, deportare și exil.

Treci prin camerele unde a trăit Lenin ultimii ani ai vieții, unde a scris ultimele sale lucrări, unde fiecare colț amintește pe omul cel mai uman dintre toți oamenii. Biblioteca de 3.000 volume, cuprînzînd o parte a cărților în șapte limbi folosite curent de Lenin... Cadourii și scrisori primite de Lenin de la muncitorii și țărăni. Copiii din Viatka scriau „bunicuții” să se îngrijescă pentru ca să fie sănătoși și să poată conduce proleptul spre viitorul său luminos. În sala unde, la 7 ianuarie 1924, cu două săptămîni înainte de moarte, a organizat Lenin un pom de Iarnă pentru copiii din satul Gorki.

Sîntem în camera de lucru a lui Lenin. Totul a rămas aci neschimbat. Biroul masiv cu pînă verde, tocul, hîrtia de scris cu inscripția „Președintele Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R.”. Pe perete, calendarul cu o fotografie a lui Cehov, cu ultima lui — 21 ianuarie 1924, ultima zi în care a mai lucrat Lenin.

Alături, camera în care a murit Lenin. Patul, medicamentele, „Universității medic”, de Gorki. Fotolul pe care a stat cînd Krupskaii i-a citit din cartea „Dragoste de viață” de Jack London.

Trecem prin parcul cu pomi bătrîni, pe ale cărui alei se plimba Lenin, mergea la vînoașe sau stătea de vorbă cu țărăni din împrejurimi. La o margine, căsuța compusă din trei încăperi unde s-a mutat Lenin în iarnă anul 1922, căci era mai economic de încălziți...

Pe o placă ascuțit glasul lui Lenin. El auzi prima oară și parcă l-ai cunoscut din întodeauna. Vorbește muncitorilor unei fabrici: „Rusia e încercuțată de dusmani... dar muncitorii și țărăni care au cucerit puterea nu pot fi învinși... Oricele jertle va trebui să dăm, victoria va fi a noastră...”

Cîte încercări și jertfe mai stau în fața armatei mondiale a proletarietului lui revoluționar, dar cîl de mult am înaintat pe calea lui Lenin și cîl de sigur este că victoria va fi a noastră!

Petropavlovsk

Petropavlovsk, fortăreața construită de Petru I în 1703 și transformată apoi în închisoare. Simbol al autocratiei, ea s-a înălțat pe temelia oselor a 60.000 de ostași și iobași care au muncit la construirea ei.

Aci a fost întemnițat Pestele, Rî-

lev, Kahovski, Muraviov — Apostol și ceilalți decembriști cărora Pușkin le închinase înflăcăratele versuri:

Rusia va izbucni din somn,
Și peste prăbușitul tron
Vor sta urmele noastre, scris...

Cine trecea poartele temniței, era îngrozit de viu, cu desăvîrsire înalt de lumea din afară. Deținuții politici erau încercați cîte unul într-o celulă. Era interzis vorbitorul, corespondența, primirea de alimente, orice convorbire între deținuți. Doamea regimului tăcerii. O dată încetis după zidurile fortăreței, omul sever era simplu număr — numele era cunoscut doar de comandant. Cei care erau surprinși încercînd să intre în contact — prin ciocnăștii în perete — cu deținuții din celulele alăturate, erau închiși în carcerile de pedeapsă — complet întunecate, temperatură — 2° — pînă la 3-4 zile fără mîncare și băutură.

Bastionul unde se aflau celele în care au fost închiși Dostoevski și Cernisevski s-a dărîmat. Trecem pe lîngă celele în care au stat Aleksandr Ilici, fratele lui Lenin, Bauman, Lengnik, Sapovalov și alții vechi militanți bolșevici. După victoria revoluției, Sapovalov a condus pe aceste coridoare primul grup de muncitori care au vizitat temnița transformată în muzeu.

În fața celele în care erau încercați deținuții cei mai „periculoși” — fosta magazie de muniții. O cazemata situată lîngă unul din zidurile exterioare, cu grosimea de 12 m, ale fortăreței. Din tavan pînă pe poadea de pămînt, zilnic se scoteau 8-10 găleți de apă. Pe zid a mai rămas și acum lanțul gros de fier de care era prins deținutul de gît. Prețutîndeni mișunau sobolani și gîndaci.

În afară de Gorki, pe care uriasul val de protest al opiniei publice mondiale l-a smuls din închisoare încă la cîteva zile după răsturnarea lui, protest împotriva „dumniciei singeroase”, nimeni n-a fost eliberat din această celule a morții timp de 200 de ani, iar evadările erau cu neputință. Nebunia, moartea, deportarea în Siberia — iată care erau singurele alternative.

Trecem pe lîngă clădirea roșie, lungă, a comandantului fortăreței unde erau judecați „criminalii politici”. Aici a fost osîndiți decembriștii, iar ceea mai înco, pe podul din vale au fost spînzurați.

Mult timp după ce ai părăsit Petropavlovskul, te urmărește amintirea acestei cîntecremurătoare „case a morții”. Și totuși, îți simți inima cuprînsă de

un val de mîndrie — lanțurile, spinzurațiile, catuzele, ocele, n-au putut împiedica realizarea profeției lui Piotr Alekseev, unul din primii muncitori revoluționari ruși, a inspiratorilor sale cuvinte rostite în fața tribunalului în 1877: „Se va ridica mîna vînjoasă a milioanele de oameni ai muncii și din jîugul despotismului, apărînd de baionetele soldaților, pralul se va alege”.

Intr-adevăr, istoria s-a răzbuhat. De aci, din temnița unde au fost înmormîntați de vii sute de luptători revoluționari, a pornit în Octombrie 1917, simultan cu salvele „Aurorei”, focul artileriei împotriva Palatului de Iarnă. În membrii ultimului guvern capitalat al Rusiei au fost și ultimii deținuți în carceră în această temniță.

TUDOR OLARU

Din activitatea asocițiilor de prietenie cu U.R.S.S.

R. P. Chineză

turi și „zile de studiu” pentru a culege propuneri în vederea îmbunătățirii activității asociației.

R. P. Albană

În Albania s-a desfășurat tradițională luna a prieteniei alban-sovietice. Secțiunile departamentale și de circumscripție ale Asociației Albanii-U.R.S.S. au desfășurat în această perioadă o bogată activitate de popularizare a realizărilor oamenilor sovietici în toate domeniile.

În întreprinderi s-au finit consfățuirile pentru studierea și însușirea experienței sovietice în producție, iar în institutele de învățămînt superior din Tirana au avut loc sesiuni consacrate ultimelor realizări ale științei.

Franța

În luna decembrie va avea loc la Paris cel de al 8-lea Congres național al Asociației Franța-U.R.S.S. Tîmna seama de uriașul interes pe care îl manifestă opinia publică franceză pentru cunoașterea Uniunii Sovietice, Congresul este menit să contribuie la lărgirea considerabilă a activității asociației. Se va urmări de asemenea îmbunătățirea structurii asociației și stabilirea de noi forme de activitate, care să contribuie la lărgirea legăturilor franco-sovietice în toate domeniile.

Pentru a pregăti lucrările Congresului au luat ființă comitete departamentale, care și-au început activitatea în întreaga țară. În marile orașe aceste comitete organizează desfășu-

Acțiunile Asociației de prietenie chino-sovietice se lărgesc pe zi ce trece. În 30 de ore ale țării există case ale prieteniei chino-sovietice, care desfășoară o activitate multilaterală în direcția culturalizării poporului. În aceste centre de cultură sînt prezentate filme sovietice, sînt organizate expoziții de fotografii, constatări cu cititorii cărților sovietice, au loc conferințe, concerte etc. Caravanele cinematografice ale organizațiilor Asociației de prietenie vizitează satele, unde au loc proiectări de filme sovietice.

Un mare număr de oameni studiază lîngă cursurile seare, prin corespondență sau audiază cursurile transmise la radio. De o mare popularitate se bucură ziarul asociației, „Prietenia chino-sovietică”.

Asociația acordă o atenție deosebită muncii în rîndurile țărănimii populare, metodele agrotehnicie înaintate în experiența colhoznicilor sovietici.

Argentina

În Argentina există un interes tot mai mare pentru cunoașterea realității sovietice. În această direcție, își desfășoară activitatea Institutul pentru legăturile culturale cu Uniunea Sovietică. Într-o declarație recentă, Pablo Chaussoi, președintele Institutului, a arătat că în ultima vreme, ca urmare a relăzierii legăturilor comerciale cu U.R.S.S., Institutul și-a lărgit activitatea. Intre altele, este simlat invățămîntul limbii ruse. „Noi, a spus Pablo Chaussoi, stimulăm studiul limbii ruse deoarece sîntem de părere că comerțul, industria și știința noastră au nevoie de oameni care să cunoască această limbă”.

În Argentina există un interes tot mai mare pentru cunoașterea realității sovietice. În această direcție, își desfășoară activitatea Institutul pentru legăturile culturale cu Uniunea Sovietică. Într-o declarație recentă, Pablo Chaussoi, președintele Institutului, a arătat că în ultima vreme, ca urmare a relăzierii legăturilor comerciale cu U.R.S.S., Institutul și-a lărgit activitatea. Intre altele, este simlat invățămîntul limbii ruse. „Noi, a spus Pablo Chaussoi, stimulăm studiul limbii ruse deoarece sîntem de părere că comerțul, industria și știința noastră au nevoie de oameni care să cunoască această limbă”.